

**Uchwała Nr XIX /106/2000
Rady Gminy Krypno
z dnia 05 grudnia 2000r.**

w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego Gminy Krypno.

Na podstawie art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 07 lipca 1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89 poz. 415, z 1996r. Nr 106 poz. 496) uchwała co następuje:

§ 1

Przyjmuje się przedstawione przez Zarząd studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krypno stanowiące załączniki do uchwały:

- 1) rysunek studium – mapa w skali 1:25 000
- 2) tekst studium.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Antoni Szymanski
Antoni Szymanski

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KRYPNO

ZESPÓŁ AUTORSKI:

prof. inż. arch. R. Karłowicz
Nr ewid. 1275/92

dr inż. arch. R. Pustelnik
Nr ewid. 1467/94

dr inż. arch. A. B. Gabryszewski
Nr ewid. 357/90

dr inż. arch. B. Kowalewska
Nr ewid. 278/59

Kier. Pracowni mgr inż. arch. A. Kowalewski

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	7
1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA.....	8
2. PRZEDMIOT STUDIUM.....	8
3. PODSTAWOWA PROBLEMATYKA STUDIUM.....	9
4. CZĘŚCI SKŁADOWE STUDIUM.....	9
5. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE KRYPNO.....	9
CZĘŚĆ I	
UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWNIA PRZESTRZENNEGO GMINY KRYPNO ...	11
1. OCENA LOKALNYCH ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	11
1.1. UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI GMINY.....	11
1.1.1. Budowa geologiczna.....	11
1.1.2. Warunki glebowe.....	11
1.2. WARUNKI KLIMATYCZNE.....	12
1.3. WODY POWIERZCHNIOWE.....	12
1.4. WODY PODZIEMNE.....	13
1.5. LASY.....	13
1.6. OBSZARY PRZYRODNICZE I OBIEKTY PRAWNIE CHRONIONE.....	19
1.6.1. Krainy przyrodnicze.....	19
1.6.2. Obszary podlegające ochronie prawnej.....	19
2. OCENA WARTOŚCI KULTUROWYCH NA TERENIE GMINY KRYPNO.....	20
2.1. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW KULTUROWYCH I ZABYTKOWYCH.....	20
2.1.1. Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.....	20
2.1.2. Charakterystyka zasobów kulturowych i zabytkowych.....	21
2.1.3. Stanowiska archeologiczne na terenie gminy.....	23
3. STREFA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA.....	25
3.1. SYSTEM OSADNICZY GMINY.....	25
3.1.1. Zasoby i warunki mieszkaniowe.....	25
3.2. POTENCJAŁ LUDNOŚCIOWY, JEGO ROZMIESZCZENIE I STRUKTURA.....	26
3.2.1. Struktura ludności według płci i wieku.....	27
3.2.2. Struktura zawodowa społeczeństwa.....	28
3.3. URZĄDZENIA OBSŁUGI LUDNOŚCI.....	29
3.3.1. Oświata i wychowanie.....	29
3.3.2. Służba zdrowia i pomoc społeczna.....	30
3.3.3. Kultura.....	30
3.3.4. Turystyka.....	31
3.3.5. Administracja.....	32
3.4. STREFA PRODUKCYJNA.....	32
3.4.1. Gospodarka.....	32
3.4.2. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	34
3.5. SFERA BUDŻETOWA.....	38
4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	38
4.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	38
4.1.1. Źródła zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy Krypno.....	38
4.1.2. Sieć wodociągowa w gminie Krypno.....	39

4.2. ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW SANITARNYCH, GOSPODARKA ODPADAMI.....	39
4.2.1. Kanalizacja sanitarna, oczyszczanie ścieków.....	39
4.2.2. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów.....	40
4.3. ELEKTROENERGETYKA.....	40
4.4. KOMUNIKACJA.....	41
4.4.1. Struktura funkcjonalno-techniczna układu drogowego.....	41
4.4.2. Komunikacja autobusowa.....	42
4.4.3. Transport kolejowy.....	42
4.5. TELEKOMUNIKACJA.....	42
CZEŚĆ II.....	43
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KRYPNO.....	43
1. PODSTAWOWE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY KRYPNO.....	43
2. ZASADY KSZTAŁTOWANIA SIECI OSADNICZEJ GMINY.....	44
3. ZASADY OBSŁUGI LUDNOŚCI.....	45
3.1. TENDENCJE DEMOGRAFICZNE.....	45
3.2. ZASADY ROZWOJU MIESZKALNICTWA.....	45
3.3. ZASADY ROZWOJU TURYSTYKI.....	47
3.4. USŁUGI.....	48
3.5. ROLNICTWO, PRZEMYSŁ.....	49
3.5.1. Zagospodarowanie terenów porolniczych.....	50
4. ZASADY OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA.....	50
4.1. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI.....	50
4.2. OCHRONA LASÓW.....	50
4.3. OCHRONA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH.....	51
4.4. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED ODPADAMI.....	51
4.5. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED WIBRACJAMI I HAŁASEM.....	51
4.6. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED ELEKTROMAGNETYCZNYM PROMIENIOWANIEM JONIZUJĄCYM.....	52
4.7. REALIZACJA OCHRONY PRAWNEJ OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU „DOLINA NARWI”.....	52
4.8. REALIZACJA OCHRONY PRAWNEJ OBSZARU OTULINY PARKU KRAJOBRAZOWEGO PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ.....	53
5. ZASADY OCHRONY DÓBR KULTURY.....	53
5.1. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO GMINY.....	53
6. USTALENIA DOTYCZĄCE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI..	54
6.1. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	54
6.1.1. Zaopatrzenie w wodę.....	54
6.1.2. Odprowadzanie ścieków.....	54
6.2. ZASADY GOSPODARKI ODPADAMI.....	55
6.2.1. Gromadzenie odpadów.....	55
6.2.2. Usuwanie odpadów.....	55
6.2.3. Unieszkodliwianie odpadów.....	55
6.3. ENERGETYKA.....	55
6.4. ZASADY KSZTAŁTOWNIA UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO.....	56
6.4.1. Układ drogowy.....	56

6.4.2. Kolej.....	56
6.5. ZASADY OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.....	56
6.6. ZASADY REALIZOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ Z ZAKRESU OBRONY CYWILNEJ.....	57
CZĘŚĆ III.....	58
WNIOSKI I POSTULATY DO PLANOWANIA REGIONALNEGO I SPOŁECZNO- GOSPODARCZEGO.....	58
1. ŚRODOWISKO KULTUROWE I PRZYRODNICZE.....	58
1.1. WNIOSKI DOTYCZĄCE OCHRONY DÓBR KULTURY.....	58
1.2. WNIOSKI I PRZEDSIĘWZIĘCIA DOTYCZĄCE CHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	58
1.2.1. Ochrona gruntów rolnych i leśnych.....	58
1.2.2. Program ochrony środowiska naturalnego Doliny Biebrzy.....	58
2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACYJNA.....	60
2.1. KOMUNIKACJA.....	60
3. STRATEGIA ROZWOJU GMINY KRYPNO Z UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB ROZWOJOWYCH WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO.....	60
3.1. KLUCZOWE SZANSE ROZWOJU GMINY NA TLE WOJEWÓDZTWA (wg analiz SWOT).....	60
3.2. GŁÓWNE FUNKCJE GMINY JAKO ELEMENTU TERENU I SIECI OSADNICZEJ WOJEWÓDZTWA.....	61
3.3. KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ROZWOJU SFERY SPOŁECZNEJ GMINY NA TLE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO.....	61
3.3.1. Kierunki działań i zadania na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych.....	61
3.3.2. Kierunki działań i zadania na rzecz rozwoju kultury.....	62
3.3.3. Kierunki działań i zadania na rzecz ochrony i kształtowania środowiska kulturowego.....	62
3.3.4. Kierunki działań i zadania na rzecz rozwoju sportu i wypoczynku.....	62
3.4. KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY NA TLE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO.....	62
3.4.1. Kierunki działań na rzecz rozwoju sfery produkcyjno-usługowej.....	62
3.4.2. Kierunki działań na rzecz rozwoju rolnictwa.....	63
3.4.3. Kierunki działań na rzecz rozwoju turystyki i wypoczynku pobytowego oraz agroturystyki.....	63
3.5. KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ GMINY NA TLE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO.....	63
3.5.1. Kierunki działań infrastruktury drogowej oraz obsługi podróżnych.....	63
3.5.2. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzenia ścieków.....	64
3.5.3. Kierunki rozwoju systemów ciepłowniczych.....	64
4. ZADANIA STRATEGICZNE REALIZACYJNE NA PODSTAWIE OPRACOWAŃ URZĘDU GMINY.....	65
5. OBSZARY DLA KTÓRYCH NALEŻY SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	71

SPIS TABEL W TEKŚCIE

1. Siedliskowe typy lasów na terenie gminy Krypno
2. Struktura zasobów mieszkaniowych gminy Krypno
3. Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach w gminie Krypno
4. Struktura ludności pod względem płci
5. Stopa bezrobocia w gminie Krypno
6. Struktura bezrobocia (ze względu na wiek)
7. Struktura bezrobocia (ze względu na wykształcenie)
8. Liczba osób zatrudnionych na terenie gminy Krypno
9. Struktura zatrudnienia na terenie gminy Krypno
10. Placówki oświaty na terenie gminy Krypno
11. Placówki kulturalne w gminie Krypno
12. Obiekty sportowe na terenie gminy
13. Obiekty obsługi turystyki na terenie gminy
14. Podmioty gospodarcze (ze względu na branżę) na terenie gminy Krypno
15. Liczba gruntów ogółem (stan z 1998r.)
16. Liczba gruntów w gospodarstwach indywidualnych (stan z 1998r.)
17. Liczba gruntów w pozostałych gospodarstwach państwowych i spółdzielczych (stan z 1998r)
18. Struktura zasiewów (stan z 1998r.)
19. Struktura hodowli (stan z 1998r.)
20. Techniczne środki produkcji w gospodarstwach rolnych (stan z 1996r.)
21. Charakterystyka sieci wodociągowej w gminie Krypno
22. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w gminie Krypno
23. Zestawienie dróg na terenie gminy
24. Wykaz norm dopuszczalnego natężenia hałasu dla różnych typów zagospodarowania terenu.

Z dniem 1 stycznia 1995 roku, wraz z wejściem w życie ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89 poz. 415) zmienił się system planowania przestrzennego. W miejsce dotychczasowych opracowań (dwustopniowego podziału planów miejscowych – na ogólne i szczegółowe oraz planu regionalnego), wymieniona wyżej ustawa przewiduje nadal za powszechnie obowiązujący na terenie gminy przepis prawa lokalnego – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (w świetle ustawy w szczególności uwzględniający zadania rządowe ustalone w oparciu o koncepcję polityki przestrzennej kraju i wojewódzkie studia zagospodarowania przestrzennego oraz program zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych). Według nowej ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym etapem poprzedzającym miejscowy plan zagospodarowania, stanowiącym niejako pierwszą fazę procesu planistycznego, a będącym równocześnie jedynym dokumentem planistycznym sporządzanym dla obszaru całej gminy, powinno być studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, którego integralnym elementem musi być wyraźne określenie celów i zasad polityki przestrzennej gminy. Cele i zadania studium mają uwzględniać uwarunkowania określone w Art. 6 ust. 4 i 5 Ustawy z dnia 7 lipca 1994r. W tym też Art. 6 ust. 7 Ustawa stanowi, iż studium nie jest podstawą do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Powinno być jednak punktem odniesienia i źródłem informacji koordynacyjnych przy tworzeniu planów miejscowych.

Wczesne opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, pozwoli na regulację procesu zabudowy podczas przekształcania sieci osadniczej gmin.

1. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Podstawami prawnymi opracowania „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krypno” są:

Art. 6 Ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (jednolity tekst z 1999r., Dz. U. nr 15 poz. 139)

a) Uchwała Nr V/32/99 Rady Gminy w Krypnie z dnia 2 marca 1999r. w sprawie zmiany miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego wsi Krypno

b) Uchwała Nr V/31/99 Rady Gminy w Krypnie z dnia 2 marca 1999r. w sprawie zmiany miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego gminy Krypno

2. PRZEDMIOT STUDIUM

Zgodnie z Art. 6 ust. 4 i 5 ustawy przedmiotem Studium są:

- 1) Uwarunkowania rozwoju gminy wynikające z:
 - a) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
 - b) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów szczególnych,
 - c) stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, w tym stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
 - d) prawa własności gruntów,
 - e) jakości życia mieszkańców,
 - f) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.
- 2) Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy:
 - a) obszary objęte lub wskazane do objęcia ochroną na podstawie przepisów szczególnych,
 - b) lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiska,

- c) obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączone z zabudowy,
- d) obszary zabudowane, ze wskazaniem, w miarę potrzeby, terenów wymagających przekształceń lub rehabilitacji,
- e) obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę, ze wskazaniem, w miarę potrzeb, obszarów przewidzianych do zorganizowanej działalności inwestycyjnej,
- f) obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z potrzeby zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej,
- g) kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym obszary, na których będą stosowane indywidualne i grupowe systemy oczyszczania ścieków, a także tereny niezbędne do wytyczania ścieżek rowerowych,
- h) obszary, dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania,
- i) obszary przewidywane do realizacji zadań i programów wynikających z polityki przestrzennej państwa na tym obszarze.

3. PODSTAWOWA PROBLEMATYKA STUDIUM

Za podstawową problematykę studium przyjęto:

- analizę uwarunkowań rozwoju gminy,
- określenie obecnej polityki przestrzennej gminy, również w odniesieniu do skali wojewódzkiej i krajowej,
- sformułowanie i przedstawienie wytycznych przyszłej polityki przestrzennej gminy, również w odniesieniu ponadlokalnym.

4. CZĘŚCI SKŁADOWE STUDIUM

Na Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Krypno składa się:

- a) Studium uwarunkowania i kierunki rozwoju przestrzennego gminy Krypno skala: 1:25 000, Analiza stanu istniejącego.
- b) Studium uwarunkowania i kierunki rozwoju przestrzennego gminy Krypno skala 1:10 000, Koncepcja rozwoju.
- c) Studium uwarunkowania i kierunki rozwoju przestrzennego gminy Krypno skala 1:10 000, Opracowanie przyrodnicze.
- d) Tekst studium.

5. PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE KRYPNO

Gmina Krypno jest gminą wiejską, zajmuje powierzchnię 113 km². Położona jest w środkowej części województwa podlaskiego, w Kotlinie Biebrzańskiej, w powiecie Mońki, przy starym trakcie królewskim prowadzącym z Tykocina do Knyszyna, w odległości ok. 30km od Białegostoku. Graniczy z gminami: Mońki (od strony północnej), Knyszyn (od strony północno-wschodniej), Dobrzyniewo Kościelne (od strony wschodniej), Tykocin (od strony południowo-zachodniej) oraz gminą Trzcianne (od strony zachodniej). W podziale przestrzennym województwa na regiony glebowo-rolnicze, gmina należy do regionu Narwiańskiego, charakteryzującego się dominacją użytków zielonych o słabej i bardzo słabej jakości:

Użytki rolne zajmują w gminie 8991ha, w tym:

- grunty orne - 4090ha

- sady - 17ha
- łąki - 3226ha
- pastwiska - 1658ha

Dominują grunty orne o niskiej klasie bonitacyjnej:

- klasa III - 342ha
- klasa IV - 1650ha
- klasa V - 941ha
- klasa VI - 915ha

Lasy zajmują zaledwie 10% powierzchni gminy i są to przeważnie lasy prywatne, wielogatunkowe i różnowiekowe (1095ha).

Gmina Krypno leży na terenie Krainy Mazursko-Podlaskiej, w dzielnicy Wysoczyzny Białostockiej w:

- Mezuregionie Kotliny Biebrzańskiej (część południowo-zachodnia gminy)
- Mezuregionie Wzniesień Sokólsko-Białostockich (część północno-wschodnia gminy).

Niewielki, wschodni odcinek terenu gminy obejmuje zasięgiem Mezuregion Puszczy Knyszyńskiej.

W skład sieci osadniczej wchodzi 15 sołectw. Liczba ludności gminy (wg stanu z grudnia 1995r.) wynosiła 4538 osób. Gęstość zaludnienia wynosi 40(mieszkańców na km²). Procentowo skład ludności przedstawiał się następująco:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym - 27,4
- ludność w wieku produkcyjnym - 51,4
- ludność w wieku poprodukcyjnym - 21,3

Głównymi formami budownictwa mieszkaniowego są: budownictwo zagrodowe (rolnicze) oraz jednorodzinne.

Dominującą funkcją gminy jest produkcja rolnicza (w rolnictwie zatrudnionych jest 65% ludności), uzupełniona funkcją przetwórstwa rolno-spożywczego. Jednak jakość gleb nie sprzyja wysokiej produktywności. Pomimo tych niesprzyjających warunków przyrodniczych, gmina zajmuje czołową lokatę w województwie pod względem produkcji zwierzęcej.

Ze względu na uwarunkowania przestrzenno-przyrodnicze, ważną rolę w gospodarce odgrywa turystyka i rekreacja. Przez teren gminy przebiegają następujące szlaki turystyczne:

- szlak pieszy im. Łukasza Górnickiego (45km.)
- szlak kajakowy Narwi (110km.)

Znajduje się tu też obszar chronionego krajobrazu „Dolina Narwi”, obejmujący południową część gminy oraz strefa ochronna Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej w części południowo-wschodniej. W sąsiedztwie gminy znajduje się Biebrzański i Narwiański Park Krajobrazowy oraz Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej.

Na terenie gminy zarejestrowano ponad 70 obiektów zabytkowych wpisanych do ewidencji zabytków architektury i budownictwa województwa podlaskiego. Istotnym elementem krajobrazu kulturowego są stawy rybackie „Popielewo”. W przestrzeni kulturowej gminy znajduje się również Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia, które każdego roku odwiedza kilkadziesiąt tysięcy pielgrzymów. Wszystko to razem świadczy o wyjątkowym historycznym bogactwie tych ziem.

Wysoki stan zainteresowania infrastruktury technicznej oraz zaangażowanie mieszkańców w dalszy rozwój gospodarczy gminy, stawia Krypno w rzędzie gmin wiejskich mających szansę na szybkie wyrównywanie standardu życia ze standardem życia mieszkańców miast.

CZĘŚĆ I

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KRYPNO

1. OCENA LOKALNYCH ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1.1. UKSZTAŁTOWANIE POWIERZCHNI GMINY

Obszar gminy leży w makroregionie Nizina Północnopodlaska w mezoregionie Kotlina Biebrzańska. Pod względem tektonicznym gmina znajduje się w obrębie Wyniesienia Mazursko-Suwalskiego wchodzącego w skład krystalicznej prekambryjskiej platformy wschodnio-europejskiej.

W rzeźbie terenu nie występują znaczące deniwelacje. Najwyższe wzniesienie znajduje się ok. 1,5km na północny-wschód od wsi Długołęka (146,6m npm), najniżej położonym terenem jest dolina Narwi na północny-wschód od siedliska Zapalkowie (107,1m npm).

Płaską rzeźbę terenu ukształtowało zlodowacenie Środkowopolskie, erozja wietrzna i wodna oraz wykorzystanie gospodarcze terenu, głównie pod produkcję rolniczą.

1.1.1. Budowa geologiczna

Na terenie gminy występują osady zlodowaceń od podlaskiego, poprzez krakowskie, po środkowopolskie.

Osady czwartorzędowe reprezentowane są przez gliny zwałowe, ropy, piaski i żwiry. Bezpośrednio na powierzchni terenu występują piaszczysto-żwirowe osady wodnolodowcowe, gliny zwałowe, utwory lodowcowe i moren czołowych związane ze zlodowaceniem środkowopolskim.

Doliny rzeczne i zagłębienia bezodpływowe są wypełnione osadami holoceniowymi: piaski, mady rzeczne, namuły i torfy.

Na terenie gminy brak jest udokumentowanych zasobów złóż surowców mineralnych w kategoriach geologicznych.

1.1.2. Warunki glebowe

W podziale przestrzennym województwa na regiony glebowo-rolnicze, gmina należy do regionu Nadnarwiańskiego, charakteryzującego się dominacją użytków zielonych o słabej i bardzo słabej jakości. Dominują grunty orne o niskiej klasie bonitacyjnej:

- klasa III - 342ha
- klasa IV - 1650ha
- klasa V - 941ha
- klasa VI - 915ha

Tabela 1

Kompleksy rolniczej przydatności gleb

WYSZCZEGÓLNIENIE	POWIAT		GMINA	
	ha	%	ha	%
Pszenny dobry	716	1,5		
Pszenny wadliwy	40	0,0		
Żytni b. dobry	10463	21,5		
Żytni dobry	14749	30,3		
Żytni słaby	11534	23,7		
Żytni b. słaby	7887	16,2		
Zbożowo-pastewny mocny	1325	2,7		
Zbożowo-pastewny słaby	2009	4,1		
Razem grunty orne	48723	35,2		
Razem użytki zielone	30696	22,2		
Razem grunty orne	79419	47,1		

Źródło: dane IUNG Puławy 1994r.

1.2. WARUNKI KLIMATYCZNE

Klimat gminy jest typowy dla tego regionu kraju. Średnia roczna wartość opadów na tym terenie wynosi 551mm, w okresie wegetacji roślin – 354mm. Występujące niedobory opadów w okresie wegetacji roślin mają istotny wpływ na warunki produkcji rolniczej. Wskazuje to na potrzebę oszczędnego gospodarowania zasobami wodnymi oraz szukania środków poprawy niekorzystnego bilansu (retencjonowanie wód powierzchniowych).

Średnia roczna wartość temperatury wynosi dla terenu gminy 6.9°C, natomiast w okresie wegetacji roślin – 14.1°C.

1.3. WODY POWIERZCHNIOWE

Teren gminy Krypno charakteryzuje się dość dobrze rozwiniętą siecią hydrograficzną którą tworzą:

- rzeka Narew - na tym odcinku nie odpowiadająca normie
- rzeka Jaskranka - II klasa czystości
- rzeka Nereśl - III klasa czystości

Rzeki i zbiorniki wodne zajmują 335ha, co stanowi 1,9% powierzchni gminy (przy średniej wojewódzkiej 1,0%).

Wody rzek są wykorzystywane przede wszystkim do nawadniania zmeliorowanych łąk i częściowo do celów rekreacyjnych.

Tabela 2

Powierzchnia nawadniania i pobór wody do nawodnień na terenie gminy w 1998r.

Nawadniane użytki rolne i grunty leśne	Napelniane stawy rybne	Pobór wody				
		Ogółem	Do nawodnień użytków rolnych i gruntów leśnych		Do napelniania stawów rybnych	
			Razem	Na 1ha	Razem	Na 1ha
w ha		W dekametrach sześciennych				
258	140	2022	22	0,1	2000	14,3

Źródło: dane z Urzędu Statystycznego w Białymstoku

1.4. WODY PODZIEMNE

Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują głównie w piaszczysto-zwirowych przewarstwieniach utworów czwartorzędowych.

Wody podziemne stanowią w chwili obecnej główne źródło zaopatrzenia ludności wsi niezwodociągowanych w wodę pitną i na potrzeby gospodarskie.

1.5. LASY

Na terenie gminy Krypno lasy zajmują 9,7% powierzchni całkowitej gminy (1095ha). Są to wyłącznie lasy gospodarcze. Ich podstawową funkcją jest produkcja drewna na potrzeby osób fizycznych i gospodarki narodowej.

Gospodarka leśna na terenie lasów państwowych, prowadzona jest w oparciu o plany urządzeniowe nadleśnictwa Knyszyn, natomiast gospodarka w lasach prywatnych prowadzona jest w oparciu o uproszczone plany urządzeniowe lasów poszczególnych obrębów wsi.

Poza funkcją produkcyjną, lasy spełniają też rolę glebochronną, wzbogacającą krajobraz gminy oraz wpływają na mikroklimat lokalny.

Stan zdrowotny lasów na terenie gminy Krypno jest dobry, a ponieważ w pobliżu obszarów leśnych nie ma zakładów przemysłowych, nie wyodrębniono stref zagrożenia przemysłowego. Typy siedliskowe lasów w części są sprzeczne z zasadami hodowlanymi dla Krainy Mazursko-Podlaskiej, Dzielnicy Wysoczyzny Białostockiej.

Tabela 3

Siedliskowe typy lasów na terenie gminy Krypno

KRYPNO WIELKIE								
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn						
Położenie		II kraina przyrodniczo-leśna Mazursko-Podlaska, 5 dzielnica Wysoczyzny Białostockiej						
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów						
		BMw	Ol					
Gospodarczy typ drzewostanu	Gatunek główny	So	Ol					
	Gatunki domieszkowe	Św	Js					
		Db	Św					
		Brz	Brz					

KRYPNO KOŚCIELNE								
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn						
Położenie		II kraina przyrodniczo-leśna Mazursko-Podlaska, 5 dzielnica Wysoczyzny Białostockiej						
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów						
		BMw	Ol					
Gospodarczy typ drzewostanu	Gatunek główny	So	Ol					
	Gatunki domieszkowe	Św	Js					
		Db	Św					
		Brz	Brz					

KULESZE-CHOBOTKI										
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn								
Położenie		Mazursko-Podlaska kraina przyrodnicza, dzielnica Białostocka								
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów								
		Bs	Bsw	Bw	BMsw	BMw	LMsw	LMw	Lw	OI
Gospo- darczy typ drzewo- stanu	Gatunek główny	So	So	So	So	Sw	Sw	Db	Db	OI
	Gatunki domiesz- kowe			Sw	Sw	So	So	So	Js	
						Db	Db			

GÓRA										
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn								
Położenie	?								
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów								
		Bs	Bśw	BMw	Lśw	OI				
Gospodar- czy typ drzewo- stanu	Gatunek główny	So	So	So Św	Db So	OI				
	Gatunki domiesz- kowe	Brz	Brz	Db	Md	Js				
		Olsz	Św	Brz	Dg	Św				
		Czmam	Dbc	OI	Gb	Brz				

PEŃSKIE										
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn								
Położenie	?								
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów								
		Bśw	BMśw	BMw	OI					
Gospodar- czy typ drzewo- stanu	Gatunek główny	So	Św So	So Św	OI					
	Gatunki domiesz- kowe	Brz	Db	Brz	Js					
		Św	Brz	Db	Św					
		Dbc	Md	OI	brz					

MORUSY								
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn						
Położenie		II kraina przyrodniczo-leśna Mazursko-Podlaska, 5 dzielnica Wysoczyzny Białostockiej						
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów						
		Bśw	BMśw	Lśw				
Gospodarczy typ drzewostanu	Gatunek główny	So	Św So	Św Db				
	Gatunki domieszkowe	Brz	Db	Md				
		Św	Brz	Dg				
		Dbc	Md	Gb				

BIAŁOBRZESKIE								
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn						
Położenie		II kraina przyrodniczo-leśna Mazursko-Podlaska, 5 dzielnica Wysoczyzny Białostockiej						
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów						
		Bśw	BMśw	BMw				
Gospodarczy typ drzewostanu	Gatunek główny	So	Św So	So				
	Gatunki domieszkowe	Brz	Db	Św				
		Św	Brz	Db				
		Dbc	Md	Brz				

DĘBINA								
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn						
Położenie		II kraina przyrodniczo-leśna Mazursko-Podlaska, 5 dzielnica Wysoczyzny Białostockiej						
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów						
		Bśw	BMśw	Lmśw	LMw	Ol		
Gospodarczy typ drzewostanu	Gatunek główny	So	So Św	Św So Db	So Db	Ol		
	Gatunki domieszkowe	Brz	Db	Md	Js	Js		
		Dbc	Brz	Dg	Wz	Brz		
		Olsz	Kl	Gb	Lp	Św		

ZASTOCZE								
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn						
Położenie		II kraina przyrodniczo-leśna Mazursko-Podlaska, 5 dzielnica Wysoczyzny Białostockiej						
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów						
		Bśw	BMśw	BMw	Bw	LMśw	Lw	Ol
Gospodarczy typ drzewostanu	Gatunek główny	So	Św So	So Św	Św So	Db So Św	Js Db	Ol
	Gatunki domieszkowe	Brz	Db	Db	Brz	Md	Św	Js
		Św	Brz	Brz		Dg	Wz	Św
		Dbc	Md			Gb		Brz

ZYGMUNTY								
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn						
Położenie	?						
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów						
		BMśw	LMśw					
Gospodarczy typ drzewostanu	Gatunek główny	Św	Św					
	Gatunki domieszkowe	So	Db					

DŁUGOLEKA								
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn						
Położenie		II kraina przyrodniczo-leśna Mazursko-Podlaska, 5 dzielnica Wysoczyzny Białostockiej						
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów						
		Bśw	BMśw	BMw	Bw	Lw	Ol	
Gospodarczy typ drzewostanu	Gatunek główny	So	So Św	So Św	Św So	Db	Ol	
	Gatunki domieszkowe	Brz Św	Db	Db	Brz	Js	Js	
		Dbc	Md	Brz		Wz		
		Ol	Brz	Kl	Ol	Ol		

BAJKI ZALESIE								
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn						
Położenie	?						
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów						
		Bśw	BMśw	Lm św	Lśw	Ol	Ol Js	
Gospodar- czy typ drzewo- stanu	Gatunek główny	So	Św So	Db So Św	Św Db	Ol	Ol Js	
	Gatunki domiesz- kowe	Brz	Db	Md	Dg	Js	Św	
		Św	Brz	Dg	Md	Św	Brz	
		Dbc	Md	Gb	Gb	Brz	db	

KRUSZYN								
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn						
Położenie		II kraina przyrodniczo-leśna Mazursko-Podlaska, 5 dzielnica Wysoczyzny Białostockiej						
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów						
		Bśw	BMśw	LMw	Ol			
Gospodar- czy typ drzewo- stanu	Gatunek główny	So	Św	So	Ol			
	Gatunki domiesz- kowe	Św	So	Św	Brz			

RUDA								
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn						
Położenie	?						
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów						
		Bśw	BMśw	BMw	LMśw	Lśw	Lw	Ol
Gospodar- czy typ drzewo- stanu	Gatunek główny	So	Św So	So Św	Db So Św	Sw Db	Js Db	Ol
	Gatunki domiesz- kowe	Brz	Db	Db	Md	Md	Św	Js
		Św	Brz	Brz	Dg	Dg	Wz	Św
		Dbc	Md		Gb	Gb		brz

REKLE								
Nadzór		Nadleśnictwo Knyszyn						
Położenie	?						
Wyszczególnienie		Siedliskowe typy lasów						
		Bśw	BMśw	Lw	Ol			
Gospodarczy typ drzewostanu	Gatunek główny	So	Św So	Db	Ol			
	Gatunki domieszkowe	Brz	Db	Js	Js			
		Św	Brz	Św	Św			
		Dbc	Md	Wz	brz			

Jak wynika z powyższego zestawienia, w gminie Krypno wśród typów siedliskowych dominują bory świerkowe, bory mieszane z przewagą świerku oraz lasy olchowe (olsza czarna). Dominującym gatunkiem jest sosna, świerk i olsza czarna.

W lasach gminy sporadycznie występują złomy, wywroty oraz posusz jałowy, które na bieżąco usuwać, aby nie dopuścić do rozwoju szkodników wtórnych.

Ze względu na charakter istniejących zasobów leśnych, podczas zalesiania gruntów porolnych, należy wprowadzić domieszki gatunków liściastych.

1.6. OBSZARY PRZYRODNICZEJ OBIEKTY PRAWNIE CHRONIONE

Gmina Krypno leży na terenach posiadających zachowane w znacznym stopniu środowisko przyrodnicze, o wysokich walorach unikalnych w skali Europy. Wchodzi w skład makroregionu funkcjonalnego „Zielone Płuca Polski”. Od zachodu graniczy z Biebrzańskim Parkiem Narodowym. Południowa część gminy obejmuje zasięgiem Dolinę Narwi – wieloprzestrzenny element ekosystemu przyrodniczego o znaczeniu ponadregionalnym wchodzący w skład krajowego Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych.

Obszar gminy charakteryzuje się dużym stopniem naturalności szaty roślinnej oraz wysoką bioróżnorodnością.

1.6.1. Krainy przyrodnicze

Gmina Krypno leży na terenie Krainy Mazursko-podlaskiej, w dzielnicy Wysoczyzny Białostockiej w:

- Mezuregionie Kotliny Biebrzańskiej (część południowo-zachodnia gminy),
- Mezuregionie Wzniesień Sokólsko-Białostockich (część północno-wschodnia gminy).

Niewielki, wschodni odcinek terenu gminy obejmuje zasięgiem Mezuregion Puszczy Knyszyńskiej.

1.6.2. Obszary podlegające ochronie prawnej

Na terenie gminy Krypno ochronie prawnej podlegają:

1. Obszar krajobrazu chronionego „Dolina Narwi” utworzony uchwałą Nr XII/84/86 W.R.N. w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 1986r. (Dz. Urz. W.B. Nr 12, poz. 128), zmieniony rozporządzeniem Nr 6/98 Wojewody Białostockiego z dnia 20 maja 1998r. (Dz. Urz. W.B. Nr 10, poz. 50).
2. Obszar otuliny Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej utworzony uchwałą Nr XXVI/172/88 W.R.N. w Białymstoku z dnia 24 maja 1988r. (Dz.Urz. W.B. Nr 9, poz. 94), zmieniony rozporządzeniem Nr 3/98 Wojewody Białostockiego z dnia 20 maja 1998r. (Dz.Urz. W.B. Nr 10, poz. 47), oraz uznane zarządzeniami Wojewody inne obiekty przyrodnicze i pomniki przyrody.

Gmina sąsiaduje też bezpośrednio z terenem Biebrzańskiego Parku Narodowego.

]

Tabela 4

Zestawienie powierzchni objętych różnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu na terenie gminy w 1998r.

Ogółem obszary prawnie chronione (ha)	Powierzchnia obszarów chronionych w % powierzchni ogólnej gminy	Liczba pomników przyrody
300,0	2,7	1

Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Białymstoku na rok 1998

Tabela 5

Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska według kierunków inwestowania w gminie w 1998r.

Na ochronę wód	Na oczyszczanie ścieków	Na kanalizację odprowadzającą	Na nowe kierunki technologiczne spalania paliw oraz modernizację systemów grzewczych
W tys. zł			
2729,2	1954,0	775,2	16,4

Źródło: dane Urzędu Statystycznego w Białymstoku na rok 1998

2. OCENA WARTOŚCI KULTUROWYCH NA TERENIE GMINY

KRYPNO

Intensywna kolonizacja południowej części ziemi Knyszyńskiej nastąpiła w momencie otrzymania przez Mikołaja II Radziwiłła od króla Zygmunta Starego ziemi goniądzkiej.

Przy starej drodze do Tykocina, w puszczy porastającej niegdyś ten obszar Mikołaj II osadził na 113 włókach ziemi-dwór ziemski (następnie folwark knyszyński) oraz wieś osocznicką – Długą Łąkę (na 100 włókach), nazwaną później

Długołęka. Dwór obsługiwało kilku osadników zamieszkałych na terenie dzisiejszego Krypna.

CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW KULTUROWYCH I ZABYTKOWYCH

Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków.

Krypno

Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP, cmentarz przykościelny, kaplice na cmentarzu przykościelnym, ogrodzenie (decyzja nr KL.WKZ-5340/17/88 z dn. 26.09.1988r. nr rej. 705)

Morusy

Zagroda nr 6: dom drewniany (decyzja nr KL.WKZ-5340/41/79 z dn. 28.08.1979r. nr rej. 466)

Kulesze Chobotki

Stanowisko archeologiczne, kurhan wczesnośredniowieczny wpisany do rejestru pod nr 230/A.

Wszystkie w/w obiekty podlegają ochronie konserwatorskiej na mocy przepisów ustawy z dn. 15.02.1962r. o ochronie dóbr kultury (Dz.U. nr 10 poz. 48 z późniejszymi zmianami) i wszelkie prace przy nich wymagają uzyskania zezwolenia Podlaskiego Konserwatora Zabytków.

Na terenie gminy znajduje się też sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia, które każdego roku jest odwiedzane przez kilkadziesiąt tysięcy pielgrzymów.

Inne obiekty o charakterze zabytkowym np. cmentarz rzymsko-katolicki o wartościach kulturowych wymaga uzyskania pozytywnej opinii PWKZ przy prowadzeniu prac konserwatorskich i porządkowych.

Obiekty zabytkowe na terenie gminy Krypno na podstawie „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce” z. nr 3 woj. Białostockie/O.D.Z.III, 92 W-wa/

Charakterystyka zasobów kulturowych i zabytkowych na podstawie „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce” z. nr 3 woj. Białostockie/O.D.Z. III,92 W-wa/

Według spisu zabytków architektury i budownictwa województwa podlaskiego na terenie gminy Krypno znajdują się:

Bajki Zalesie

1. Dom nr 28, drewn. z drugiej poł. XIXw. – wł. Edward Broniszewski
2. Dom nr 33, mur. koniec XIXw. – wł. Leopold Wiązowaty

Długoleka

3. Kapliczka, mur. początek XXw.
4. Dom nr 87, drewn. początek XXw.
5. Dom nr 93, drewn. po 1914r.
6. Wiatrak koźlak, obecnie młyn elektryczny (od 1960r.), drewn. 1906r.

Góra

8. Kapliczka pod wezwaniem N.M.P. Królowej Polski, mur. 1936r. – wł. Parafia Rzymsko-Katolicka w Krypcie
9. Zagroda nr 18,
 - a) Obora, drewn. lata 30 XXw.
 - b) Stodoła, drewn. lata 30 XXw.
10. Zagroda nr 20,
 - a) Obora, drewn. lata 20 XXw.
 - b) Stodoła, drewn. lata 20 XXw.
11. Zagroda nr 29,

- a) Dom i obora, drew. druga połowa XXw.
- b) Spichlerz, drew. początek XXw.
- 12. Dom nr 1, drew. początek XXw.
- 13. Dom nr 2, drew. lata 30 XXw.
- 14. Dom nr 13, mur. początek XXw.
- 15. Dom nr 49, mur. ok.. 1930r.
- 16. Dom nr 64, drew. początek XXw.
- 17. Stodoła w zagrodzie nr 30, drew. koniec XIXw.
- 18. Kuźnia drewniana XXw.

Kruszyn

- 19. Dom nr 36, drew. lata 20 XXw.

Kulesze Chobotki

- 29. Zagroda nr 3
 - a) Dom, drew. 1942r.
 - b) Stodoła, drew. 1942r.
 - c) Obora, drew. 1942r.
- 30. Zagroda nr 5
 - a) Obora, drew. 1935r.
 - b) Stodoła, drew. 1935r.
 - c) Dom, mur. 1935r.
 - d) Spichlerz, drew. 1935r.
- 31. Zagroda nr 13
 - a) Dom, drew. 1935r.
 - b) Spichlerz, drew. 1935r.
- 32. Zagroda nr 34
 - a) Spichlerz, drew. po 1914r.
 - b) Stodoła, drew. po 1914r.
- 33. Dom nr 6, drew. 1942r.

34. Dom nr 15, 1935r.

Morusy

35. Zagroda nr 6

a) Stodoła, drewn. początek XXw.

b) Dom, drewn. druga połowa XIXw.

36. Zagroda nr 9

a) Stodoła, drewn. koniec XIXw.

b) Dom, drewn. druga połowa XIXw.

37. Dom nr 2, mur. 1932r.

38. Dom nr 3, mur. 1913r.

39. Dom nr 11, mur. 1934r.

40. Dom nr 12, mur. 1913r.

Peńskie

41. Zagroda nr 71

a) Stodoła, drewn. druga połowa XIXw.

b) Dom, mur. połowa XIXw.

42. Dom nr 25, drewn. koniec XIXw.

43. Dom nr 28, mur. 1939r.

44. Dom nr 43, mur. po 1945r.

45. Dom nr 48, mur. lata 20 XXw.

46. Dom nr 50, glin. Koniec XIXw.

47. Dom nr 51, drewn. po 1945r.

48. Dom nr 54, mur. druga połowa XIXw.

Rekle

49. Zagroda nr 5

a) Stodoła, drewn. lata 20 XXw.

b) Dom, drewn. 1922r

- 50. Dom nr 3, drewn. koniec XIXw.
- 51. Dom nr 4, mur. 1933r.
- 52. Dom nr 15, drewn. 1912r.
- 53. Spichlerz w zagrodzie nr 6, drewn. 1914r.

Ruda

- 54. Zagroda nr 5
 - a) Dom, drewn. lata 20 XXw.
 - b) Spichlerz, drewn. lata 30 XXw.
- 55. Dom nr 5, mur.-drewn. 1919r., 1930r.
- 56. Dom nr 8, drewn. koniec XIXw.
- 57. Dom nr 10, drewn. początek XXw.
- 58. Dom nr 15. drewn. po 1914r.
- 59. Dom nr 51, mur. 1900r.
- 60. Dom nr 60, mur. początek XXw.
- 61. Dom nr 60, mur. koniec XIXw.
- 62. Wiatrak Pawlak, obecnie młyn elektryczny, drewn. 1928r.

Zastocze

- 63. Zagroda nr 36
 - a) Obora, drewn. lata 20 XXw.
 - b) Dom, mur. 1949r.
- 64. Zespół 2 domów nr 63
 - a) Dom I, drewn. lata 20 XXw.
 - b) Dom II, drewn. 1920/21
- 65. Dom nr 21, drewn. 1939/40
- 66. Dom nr 30, mur. po 1945r.
- 67. Dom nr 31, przed 1945r.
- 68. Dom nr 45, mur. ok. 1930r.
- 69. Dom nr 73, mur. 1930r.

70. Spichlerz w zagrodzie nr 2, drewn. lata 20 XXw.

Dębina

71. Obora poddworska, mur. koniec XIXw.

2.1.3. Stanowiska archeologiczne na terenie gminy

Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Krypno, reprezentują szeroki przekrój chronologiczny: od epoki kamienia do okresu nowożytnego. Na szczególną ochronę zasługuje kurhan wczesnośredniowieczny w Kuleszach Chobotkach (wpisany do rejestru zabytków pod nr 230/A).

Wykaz stanowisk:

Obszar 33-83

1. Dębina, st. 1/12 śl. osadn.-ep. kam., póź. średn.
2. Dębina, st. 2/21 śl. osadn.-ep. kam.
3. Dębina, st. 3/22 śl. osadn.-ep. kam.
4. Dębina, st. 4/23 śl. osadn.-ep. kam., ep. żel., średn.
5. Peńskie, st. 1/24 obozowisko-ep. kam., osada-średn.
6. Peńskie, st. 2/25 śl. osadn.-ep. kam., póź. średn.
7. Peńskie, st. 3/26 śl. osadn.-ep. kam., osada-póź. średn.
8. Peńskie, st. 4/27 śl. osadn.-ep. kam.
9. Zastocze, st. 1/28 śl. osadn.-póź. średn.

Obszar 34-83

1. Bajki Zalesie, st. 1/4 obozowisko-ep. brązu
2. Bajki Zalesie, st. 2/8 pkt. osadn.-póź. średn.
3. Bajki Zalesie, st. 3/9 śl. osadn.-ep. kam.
4. Bajki Zalesie, st. 4/10 obozowisko-ep. kam., śl. osadn.-póź. średn.

5. Bajki Zalesie, st. 5/17 śl. osadn.-okr. staroż., ep. kam.
6. Długołęka, st. 1/1 śl. osadn.-średn., okr. nowoż.
7. Długołęka, st. 2/5 obozowisko-ep. kam., śl. osadn.-póź. średn.
8. Długołęka, st. 3/6 śl. osadn.-okr. staroż.
9. Długołęka, st. 4/13 osada-póź. średn.
10. Długołęka, st. 5/14 śl. osadn.-ep. kam.
11. Długołęka, st. 6/15 osada-póź. średn.
12. Długołęka, st. 7/16 śl. osadn.-ep. kam., osada-póź. średn.
13. Długołęka, st. 8/18 obozowisko-ep. kam., śl. osadn.-póź. średn.
14. Długołęka, st. 9/19 śl. osadn.-ep. kam., okr. staroż.
15. Długołęka, st. 10/20 obozowisko-ep. kam., śl. osadn.-ep. brązu, średn.
16. Krypno Wielkie, st. 1/2 obozowisko-ep. kam.
17. Krypno Wielkie, st. 2/2 śl. osadn.-ep. kam.
18. Krypno Wielkie, st. 3/7 obozowisko-ep. brązu
19. Rekle, st. 1/11 śl. osadn.-ep. kam. osada-średn.
20. Rekle, st. 2/12 osada-wcz. ep. brązu, śl. osadn.-średn.

Obszar 35-83

1. Góra, st. 3/13 śl. osadn.-wcz. średn.
2. Góra, st. 4/14 śl. osadn.-neolit, średn.
3. Góra, st. 5/15 obozowisko-mezolit, śl. osadn.-wcz. średn.
4. Góra, st. 6/17 śl. osadn.-ep. kam., wcz. średn.
5. Góra, st. 7/18 śl. osadn.-ep. brązu-wcz. ep. żelaza (k. łużycka), śl. osadn.-średn.
6. Góra, st. 8/16 śl. obozowisko-mezolit-neolit, śl. osadn.-średn.
7. Góra, st. 9/19 śl. osadn.-ep. kam.
8. Kruszyn, st. 1/21 śl. osadn.-mezolit-neolit, wcz. ep. brązu (k. trzcinińska), średn.
9. Kulesze-Chobotki, st. 1/6 kurhan-wcz. średn. nr rej. 230/A
10. Kulesze-Chobotki, st. 2/20 osada-średn.
11. Kulesze-Chobotki, st. 3/22 śl. osadn.-wcz. średn.

12. Morusy, st. 1/7 śl. osadn.-mezolit (cykl wiślański), neolit (k. niemeńska), osada-wcz. ep. brązu (k. trzciniecka)
13. Morusy, st. 2/8 osada-neolit, śl. osadn.-średn.
14. Morusy, st. 3/9 obozowisko-neolit-wcz. ep. brązu, osada-ep. brązu, śl. osadn.-wcz. średn.
15. Morusy, st. 4/10 śl. osadn.-neolit, wcz. ep. brązu, średn.
16. Morusy, st. 5/11 śl. osadn.-mezolit
17. Morusy, st. 6/12 śl. osadn.-mezolit-neolit, średn.

Obszar 35-84

1. Góra, st. 1/1 śl. osadn.-ok. staroż.
2. Góra, st. 2/2 osada-wcz. średn.
3. Ruda-Kulik, st. 2/4 śl. osadn.-neolit-wcz. ep. brązu
4. Ruda-Kulik, st. 3/5 śl. osadn.-wcz. ep. brązu
5. Ruda-Kulik, st. 4/6 śl. osadn.-neolit
6. Ruda-Kulik, st. 5/7 osada-neolit
7. Ruda-Kulik, st. 6/8 obozowisko-mezolit-neolit, osada-wcz. średn.

Na stanowisku archeologicznym wpisanym do rejestru zabytków nie można prowadzić żadnej działalności naruszającej jego strukturę. Inwestycje planowane na obszarze pozostałych stanowisk archeologicznych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie należy każdorazowo uzgodnić z Podlaskim Konserwatorem Zabytków.

3. STREFA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

3.1. SYSTEM OSADNICZY GMINY

Sieć osadniczą gminy tworzy 16 miejscowości wiejskich wchodzących w skład 15 sołectw. Większość miejscowości sołectkich w gminie posiada charakter zabudowy zagrodowej zwartej. Jedynie wieś Dębina charakteryzuje się

zabudową typu kolonijnego. Wszystkie wsie pełnią funkcje rolnicze z niewielkim programem podstawowych usług lokalnych. Wieś Góra pełni ponadto funkcję turystyczno-wypoczynkową.

3.1.1. Zasoby i warunki mieszkaniowe

Biorąc pod uwagę zagęszczenie mieszkań, powierzchnię użytkową przypadającą na jednego mieszkańca oraz liczbę izb w mieszkaniu, sytuacja na terenie gminy Krypno jest gorsza od przeciętnej sytuacji mieszkaniowej na innych terenach wiejskich w województwie podlaskim.

Docelowe nasycenie w mieszkania, mierzone wskaźnikami europejskimi powinno wynosić 400 mieszkań na 1000 mieszkańców.

Tabela 6

Struktura zasobów mieszkaniowych

Nazwa	1999r.
Ludność w mieszkaniach ogółem	4471
Zasoby mieszkaniowe ogółem, liczba mieszkań	1297
Zasoby mieszkaniowe ogółem, pow. użytkowa mieszkań	79133
Zasoby mieszkaniowe ogółem, liczba izb mieszkalnych	4586
Ludność w mieszkaniach komunalnych, ogółem	78
Mieszkaniowy zasób gminy-mieszkania komunalne	19
Powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych	962
Powierzchnia użytkowa zasobów prywatnych w budynkach komunalnych	200
Liczba mieszkań/domów wybudowanych w 1999 roku	4
Powierzchnia mieszkań/domów wybudowanych 1999r.	350
Liczba izb mieszkań/domów wybudowanych w 1999r.	24

3.2. POTENCJAŁ LUDNOŚCIOWY, JEGO ROZMIESZCZENIE I STRUKTURA

W gminie mieszka obecnie 4452 osób. Gęstość zaludnienia na obszarze gminy jest dość wysoka i wynosi 40 osób/km².

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się stały spadek ludności w gminie. Regres demograficzny jest spowodowany przede wszystkim odpływem ludności do miast oraz spadkiem przyrostu naturalnego. Wiąże się z tym też proces starzenia się ludności wiejskiej. Prognoza rozwoju demograficznego dla tego terenu przedstawia się następująco:

- rok 2005 - 4 000 osób
- rok 2010 - 3 700 osób.

Tabela 7

Liczba mieszkańców w poszczególnych miejscowościach

Miejscowość	Liczba mieszkańców	Liczba gospodarstw domowych
Bajki Zalesie	318	85
Białobrzeskie	17	5
Dębina	79	18
Długołęka	809	190
Góra	454	126
Krypno Kościelne	396	89
Krypno Wielkie	577	180
Kruszyn	178	41
Kulesze Chobotki	113	34
Morusy	52	14
Peńskie	271	82
Rekle	77	18
Ruda	674	193
Zastocze	402	123
zygmunty	71	14

Tabela 8

Migracje ludności na terenie gminy w 1998r.

Zameldowania na pobyt stały	Wymeldowania z pobytu stałego	Saldo migracji stałej
55	49	6

Źródło: dane z Urzędu Statystycznego w Białymstoku

3.2.1. Struktura ludności według płci i wieku

Pod względem płci, na terenie gminy Krypno liczba mężczyzn jest wyższa od liczby kobiet (96 kobiet na 100 mężczyzn – stan z 1999r.). Przyrost naturalny jest ujemny i w 1995r. wynosił – 3,3%.

Na ogólną liczbę osób w gminie, w 1999r. było:

- w wieku przedprodukcyjnym - 25,1 – 30,0%
- w wieku produkcyjnym - 50,0 – 52,0%
- w wieku poprodukcyjnym - 20,1 – 25,0%

Tabela 9

Struktura ludności pod względem płci

	1996	1997	1998	1999
Ogółem	5403	4490	4484	4477
Mężczyźni	2278	2269	2265	2260
Kobiety	2225	2221	2219	2211

Analizując powyższe dane, można stwierdzić, że w ciągu kilku ostatnich lat utrzymuje się negatywna tendencja demograficzna wraz z niedoborem kobiet w strukturze płci ludności.

3.2.2. Struktura zawodowa społeczeństwa

Gmina Krypno należy do gmin o jednej z lepszych sytuacji pod względem rynku pracy w skali województwa (stopa bezrobocia- 5,2%).

Tabela 10

Stopa bezrobocia w gminie Krypno

Nazwa	1999r.
Ludność pozostająca bez pracy	119
Pracujący zawodowo ogółem	2142
Pracujący poza rolnictwem indywidualnym	241
Stopa bezrobocia mierzona do osób w wieku produkcyjnym	5,2%

Tabela 11

Struktura bezrobocia (ze względu na wiek)

Nazwa	1999r.
Do 17 lat	1
Od 18 do 24 lat	41
Od 25 do 34 lat	35
Od 35 do 44 lat	28
Powyżej 45 lat	14

Tabela 12

Struktura bezrobocia (ze względu na wykształcenie)

Nazwa	1999r.
Podstawowe	48
Zasadnicze zawodowe	42
Średnie zawodowe	22
Średnie ogólnokształcące	6
Wyższe	1

Tabela 13

Liczba osób zatrudnionych na terenie gminy

Nazwa	1999r.
Ogółem	2142
W jednostkach zatrudniających od 5 do 20 osób	112
W jednostkach zatrudniających od 51 do 200 osób	1

Tabela 14

Struktura zatrudnienia na terenie gminy

Nazwa	1999r.
Ogółem	2142
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo	1901
Przemysł	12
Budownictwo	60
Handel i usługi	64
Transport, składowanie, łączność	5
Oświata, służba zdrowia, kultura	71
Administracja, służby mundurowe	26
Pozostałe	3

W ciągu kilku ostatnich lat najniższą stopę bezrobocia w gminie zanotowano w 1998r. (84 osoby pozostające bez pracy). W II kwartale ubiegłego roku bezrobocie spadło nieznacznie w stosunku do I kwartału 1998r. (z 124 osób do 119).

Najwięcej zarejestrowano bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w przedziale wieku od 25 do 34 lat.

W strukturze zatrudnienia dominuje rolnictwo, leśnictwo i łowiectwo, gdzie pracuje 1901 osób na 2142 ogólnej liczby zatrudnionych na terenie gminy. Na drugim miejscu znajduje się oświata, gdzie pracuje 71 osób.

3.3. URZĄDZENIA OBSŁUGI LUDNOŚCI

3.3.1. Oświata i wychowanie

Z dniem 1 stycznia 1996r. Samorząd gminy przejął utrzymanie czterech szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi. Przejęte budynki znajdowały się w złym stanie technicznym i były słabo wyposażone w pomoce naukowe. Dzięki przeznaczeniu przez gminę dodatkowych środków finansowych na remonty i zakup pomocy naukowych, dokonano w obiektach szeregu modernizacji i napraw oraz wyposażono sale dydaktyczne co podniosło standard ogólny placówek oświatowych w gminie.

Tabela 15

Placówki oświatowe na terenie gminy Krypno (stan w roku: szkoły podstawowe 1998/99, gimnazja 1999/2000)

Szkoly podstawowe			Szkoly gimnazjalne	
Szkoly	Uczniowie	Nauczyciele	Ogolem	Publiczne
4	552	46	1	1

Źródło: „Strategia rozwoju województwa podlaskiego”

Tabela 16

Placówki oświatowe na terenie gminy Krypno (wyszczególnienie)

Nazwa szkoły	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Publiczne Gimnazjum w Krypnie	3	71
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Krypnie	13	219
Publiczna Szkoła Podstawowa w Długołęce	7	148
Publiczna Szkoła Podstawowa w Górze	5	47
Publiczna Szkoła Podstawowa w Rudzie	5	63

W oddziałach przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach podstawowych uczy się 97 dzieci w 6 oddziałach.

W 1998r. w szkole w Krypnie została oddana do użytku młodzieży szkolnej nowoczesna pracownia komputerowa z podłączeniem do internetu.

W 1995r. zostało utworzone Publiczne Gimnazjum w Krypnie. Docelowo ma liczyć 9 oddziałów z liczbą uczniów ok. 230.

W powiecie moniecki znajdują się 3 licea ogólnokształcące w miejscowościach Goniądz, Knyszyn, i Mońki. Najbliższe szkoły zawodowe, do których może uczęszczać młodzież z terenu gminy Krypno zlokalizowano w Goniądzu i Mońkach.

Tabela 7

Najbliższe szkoły zawodowe do których może uczęszczać młodzież z terenu gminy Krypno

	Szkoły średnie zawodowe			Szkoły zasadnicze zawodowe	
	Szkoły	Uczniowie	W tym specjalne	Ogółem	Uczniowie
Mońki	2	188	1	2	172
Goniądz	2	155	2	-	-

Źródło: „Strategia rozwoju województwa podlaskiego”

3.3.2. Służba zdrowia i pomoc społeczna

Na terenie gminy Krypno funkcjonuje Gminny Ośrodek Zdrowia oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, obejmujący swoim zakresem udzielanie pomocy i poradnictwo socjalne oraz realizację szczegółowych programów rządowych.

Ludność z terenu gminy korzysta z opieki szpitalnej w Mońkach (filia w Knyszynie).

3.3.3. Kultura

Gmina Krypno posiada wielowiekowe tradycje dziedzictwa kulturowego. Przetrwiał tu autentyczny folklor, który kontynuują cztery zespoły śpiewacze w:

- Górze
- Długołęce
- Krypnie
- Zastocze

Zespoły te biorą udział w przeglądach kapel i zespołów ludowych organizowanych przez Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Białymstoku.

Na terenie gminy znajdują się też warsztaty twórców ludowych.

W Krypnie działa Gminny Ośrodek Kultury, w którym dzieci i młodzież mogą rozwijać swoje zainteresowania. We wsi Morusy znajduje się muzeum znanego przyrodnika Włodzimierza Puchalskiego.

Najważniejszym walorem kulturowym jest sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia we wsi Krypno, gdzie każdego roku pielgrzymuje kilkadziesiąt tysięcy wiernych z całej Polski.

Na terenie gminy występują też obiekty o wartości kulturowej wpisane do rejestru zabytków. Znajdują się one w miejscowościach:

Krypno

- Kościół parafialny
- Cmentarz przykościelny
- Kaplica na cmentarzu przykościelnym
- Ogrodzenie

Morusy

- Zagroda nr 6 (drewniane: dom i stodoła)

Tabela 18

Placówki kulturalne w gminie Krypno

Nazwa	1999r.
Placówki biblioteczne, biblioteki i filie	2
ogółem	
Księgozbiór w woluminach	19933

Czytelnicy	655
Gminny ośrodek kultury	1

W ciągu ostatnich lat, zaobserwowano na terenie gminy spadek czytelnictwa z 705 czytelników w 1996r. do 655 w roku ubiegłym. Przyczyną tego jest niedofinansowanie placówek bibliotecznych i duże braki w księgozbiorze, który od 1996r. zmniejszył się o 107 pozycji. Stwarza to negatywną tendencję spadkową, która może w przyszłości doprowadzić do całkowitej likwidacji bibliotek wskutek zużycia fizycznego istniejącego księgozbioru i braku nowych pozycji.

Tabela 19

Obiekty sportowe w gminie Krypno

Nazwa	1999r.
Sale gimnastyczne	1
Stadiony sportowe	1
Boiska ogółem	6
Boiska przyszkolne	4

W stosunku do lat ubiegłych, liczba obiektów sportowych na terenie gminy powiększyła się o jedno boisko sportowe wybudowane w Krypnie. Na terenie gminy odczuwa się brak wielofunkcyjnego obiektu sportowego, który pełniłby funkcje kulturowe; ekspozycje, wystawy, targi, promujące również gminę.

3.3.4. Turystyka

W stosunku do istniejących walorów turystycznych i wypoczynkowych tego terenu, baza noclegowa i turystyczna jest niedostatecznie rozwinięta. Niekorzystnym zjawiskiem jest również sezonowość ruchu turystycznego i wypoczynkowego oraz mały udział form turystyki kwalifikowanej i ekoturystyki.

Tabela 20**Obiekty obsługi turystyki w gminie Krypno**

Nazwa	1999r.
Obiekty noclegowe	1
Miejsca noclegowe ogółem	50
Miejsca noclegowe całoroczne	50
Korzystający z noclegów	200

Analizując powyższe dane, z jednoczesnym zwróceniem uwagi na wysoką atrakcyjność turystyczną terenu gminy, można stwierdzić, iż istniejąca baza turystyczna nie pokryje wzrastającego zapotrzebowania na obiekty tego typu obsługi. Brak jest szczególnie miejsc dla wzrastającego ruchu pielgrzymkowego.

Ze względu na walory krajobrazowe gminy należy promować rozwój gospodarstw agroturystycznych i organizować sezonowe miejsca noclegowe (pola biwakowe) zaopatrzone w niezbędną infrastrukturę techniczną chroniącą środowisko przed degradacją.

3.3.5. Administracja

Z zakresu placówek administracji na terenie gminy Krypno funkcjonują:
w Krypcie:

- Urząd Gminy (przy Urzędzie Gminy działa też punkt bezpłatnych porad prawnych)
- Bank Spółdzielczy
- Komisariat Policji

3.4. STREFA PRODUKCYJNA

3.4.1. Gospodarka

Na terenie gminy znajduje się Ubojnia i Zakład Przetwórstwa Drobiu „Agrikur” oraz przedsiębiorstwo przemysłu zbożowo-młynarskiego.

Funkcjonują tu też liczne mniejsze zakłady rzemieślnicze (ok. 70). Są to zakłady usługowe w zakresie m. in. napraw i konserwacji pojazdów i maszyn, stolarstwa, ogólnobudowlanym.

Na terenie gminy Krypno działa 20 sklepów ogólnospożywczych i wielobranżowych.

Tabela 21

Podmioty gospodarcze (ze względu na branżę)

Nazwa	1999r.
Ogółem	113
Rolnictwo	15
Przemysł	3
Budownictwo	34
Handel i usługi	56
Transport, składowanie, łączność	2
Pozostałe	3

Podmioty gospodarcze na terenie gminy Krypno (z pominięciem hodowli i handlu obwoźnego) prowadzące działalność na terenie gminy:

Krypno

- 2 punkty weterynaryjne
- Punkt naprawczy maszyn i rolniczych i ogrodniczych
- Zakład stolarski
- 2 sklepy ogólnospożywcze
- Sklep spożywczo-przemysłowy
- Restauracja
- Tartak

- Biuro doradztwa administracyjnego
- Sklep wielobranżowy
- 2 zakłady naprawcze sprzętu AGD
- Sklep z art. gospodarstwa domowego
- 2 sklepy przemysłowe
- Biuro rachunkowe
- Punkt gastronomiczny

Krypno Kościelne

- Usługi weterynaryjne
- 3 sklepy ogólnospożywcze
- Punkt naprawczy maszyn rolniczych i ogrodniczych
- Sklep spożywczo-przemysłowy
- 2 zakłady fryzjerskie
- 2 punkty usług betoniarskich
- Punkt gastronomiczny
- Sklep przemysłowy
- Usługi pogrzebowe
- Usługi stolarskie

Zastocze

- Zakład kamieniarsko-betoniarski

Rekle

- Usługi murarsko-tynkarskie

Bajki Zalesie

- Sklep spożywczo-przemysłowy

Długołęka

- 2 zakłady betoniarskie

- 3 sklepy spożywczo-przemysłowe
- 2 punkty obsługi maszyn rolniczych i ogrodniczych
- 2 punkty usług murarskich
- Punkt usług budowlanych
- Punkt sprzedaży środków do produkcji rolnej
- Zakład blacharstwa samochodowego

Ruda

- 2 punkty usług transportowych
- 2 punkty sprzedaży art. przemysłowych i środków ochrony roślin
- Zakład produkcyjny art. z tworzyw sztucznych
- 2 sklepy spożywczo-przemysłowe
- Usługi murarsko-betoniarskie]
- Młyn
- Sklep przemysłowy
- Punkt obsługi maszyn rolniczych i ogrodniczych

Peńskie

- Sklep spożywczo-przemysłowy

Kulesze Chobotki

- Zakład stolarsko-murarski
- Hafciarstwo

Kruszyn

- Usługi murarskie
- Sklep

Góra

- Usługi murarskie
- Sklep spożywczo-przemysłowy

Jak wynika z powyższej ewidencji, na terenie gminy Krypno przeważają podmioty gospodarcze, świadczące usługi handlowe i budowlane.

3.4.2. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Gmina Krypno należy do V rejonu agrarnego, w którym dominuje uprawa zbóż, ziemniaków, roślin przemysłowych oraz hodowla trzody chlewnej, bydła i drobiu.

Rolnictwo jest dominującym działem gospodarki gminy, jednak jakość gleb nie sprzyja wysokiej produktywności – większość gruntów ornych to gleby niskich klas bonitacyjnych. Pomimo tych niesprzyjających warunków przyrodniczych, gmina zajmuje czołową lokatę w województwie pod względem produkcji zwierzęcej.

Jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej

O jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, decyduje szereg czynników takich jak: gleba, agroklimat, rzeźba terenu i warunki wodne.

Rolnicza przestrzeń produkcyjna województwa podlaskiego, podlaskiego co za tym idzie – gminy Krypno, charakteryzuje się przeciętną jakością gleb i niestabilnością klimatu.

Pod względem podziału na rejonów rolniczo – ekonomiczne, gmina Krypno położona jest w rejonie V, charakteryzującym się dość dobrą jakością gleb (w skali województwa).

W podziale przestrzennym województwa na regiony glebowo-rolnicze, gmina należy do regionu Nadnarwiańskiego, charakteryzującego się dominacją użytków zielonych o słabej i bardzo słabej jakości. Grunty orne o niskiej klasie bonitacyjnej zajmują:

- klasa III - 342ha
- klasa IV - 1650ha
- klasa V - 941ha
- klasa VI - 915ha

Gmina posiada średnie warunki gospodarowania o czym świadczy wskaźnik przydatności rolniczej wynoszący 54,6 przy średnim wojewódzkim 55,8.

Struktura własności i użytkowania gruntów

W użytkowaniu gospodarstw indywidualnych (stan z 1997r) znajduje się 99,8% powierzchni użytków rolnych. Dominują grunty orne.

Tabela 22

Użytkowanie gruntów ogółem (stan z 1998r.)

Powierzchnia ogółem	Razem	Orne	Sady	Łąki	Pastwiska	Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty i nieużytki
W ha							
11269	8991	4090	17	3226	1658	1095	1183

Źródło: „Wyniki powszechnego spisu rolnego 1998 wg gmin”

Tabela 23

Użytkowanie gruntów w gospodarstwach indywidualnych (stan z 1998r.)

Powierzchnia ogółem	Razem	Orne	Sady	Łąki	Pastwiska	Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty i nieużytki
W ha							
10301	8972	4083	17	3220	1652	814	515

Źródło: „Wyniki powszechnego spisu rolnego 1998 wg gmin”

Tabela 24

Użytkowanie gruntów w pozostałych gospodarstwach państwowych i spółdzielczych (stan z 1998r.)

Powierzchnia ogółem	Razem	Orne	Sady	Łąki	Pastwiska	Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty i nieużytki
W ha							
968	19	7	-	6	6	281	668

(łącznie z gruntami państwowymi, społecznymi, prywatnymi nie stanowiących gospodarstw rolnych)

Źródło: „Wyniki powszechnego spisu rolnego 1998 wg gmin”

W powierzchni gruntów gminy Krypno, największą część stanowią grunty orne (4090ha). Najmniejszą powierzchnię zajmują sady (17ha). Przeważająca część gruntów należy do gospodarstw indywidualnych, w tym wszystkie sady.

Powierzchnia zasiewów i stan zwierząt gospodarskich

Tabela 25

Powierzchnia zasiewów (stan z 1996r.)

Rodzaj uprawy	Gospodarstwa indywidualne (w ha)
Ziemniaki	581
Kukurydza	5
Strączkowe	5
Zboża ogółem	3153
Pszenica	241
Żyto	887
Jęczmień	123
Owies	294
Pszennyżyto	111
Mieszanki zbożowe	1495
Inne zbożowe	2

Źródło: „Wyniki powszechnego spisu rolnego 1998 wg gmin”

Tabela 26

Stan zwierząt (pogłowie w szt.)

Rodzaj hodowli	Gospodarstwa indywidualne
Bydło	5612
Trzoda chlewna	5550
Owce	95
Konie	312
Kozy	8
Króliki	166
Kury	7497
Gęsi	770
Indyki	8035
Kaczki	283

Źródło: „Wyniki powszechnego spisu rolnego 1998 wg gmin”

W gospodarstwach rolnych na terenie gminy dominuje uprawa zbóż, ziemniaków, roślin przemysłowych oraz hodowla trzody chlewnej, bydła i drobiu.

Na 100ha przypada 60-70 sztuk bydła – wskaźnik ten jest wyższy od średniej wojewódzkiej, która wynosi 47,7 sztuk na 100ha. Trzody chlewnej na 100ha przypada 110-140 sztuk przy średniej wojewódzkiej – 94,6 sztuk na 100ha. Stawia to gminę Krypno na wysokiej pozycji w skali województwa pod względem hodowli bydła i trzody chlewnej. /Spis rolny wg gmin 1996/

Techniczne środki produkcji w gospodarstwach rolnych

Tabela 27

Techniczne środki produkcji w gospodarstwach rolnych (stan z 1996r.)

Rodzaj	Gospodarstwa indywidualne
Ciągniki	625
Samochody	390
Przyczepy	119
Kombajny zbożowe	21
Kombajny	10
Siloso-kombajny	6
Rozsiewacze nawozu	333
Rozrzutniki obornika	403
Kosiarki ciągnikowe	363
Ładowacze chwytakowe	97
Kapaczki do ziemniaków	334
Sadzarki do ziemniaków	238
Przyczepy zbierające	54
Prasy zbierające	138
Opryskiwacze ciągnikowe	199
Dojarki	281
Schładzarki do mleka	156
Sortowniki	1
Linie technologiczne	4
Agregaty uprawowe	3

Źródło: „Wyniki powszechnego spisu rolnego 1998 wg gmin”

Biorąc pod uwagę dane przedstawione w tabeli, zaopatrzenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy Krypno w techniczne środki produkcji stawia gminę na średnim poziomie (w skali województwa podlaskiego).

3.5. SFERA BUDŻETOWA

Tabela 28

Dochody budżetowe gminy w 1998r.

ogółem	w tym								
	podatki i opłaty lokalne					udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa od osób		Dotacje z budżetu państwa	subwencje ogólne
	razem	w tym				prawnych	fizycznych		
		rolny	od nieruchomości	od środków transportowych	opłata skarbową				
3798,2	679,9	248,1	253,1	38,2	36,1	5,0	595,8	416,8	1891,8

źródło: dane z Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Tabela 29

Wydatki budżetu gminy w 1998r.

ogółem	w tym				
	wynagrodzenia	materiały i usługi	opłaty i składki	dotacje na wydatki bieżące	inwestycje
w tys. zł					
3715,4	1213,5	1075,2	587,1	155,7	299,9

źródło: dane z Urzędu Statystycznego w Białymstoku

4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

ZAOPATRZENIE W WODĘ

Źródła zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy Krypno

Na terenie gminy Krypno znajdują się trzy ujęcia wody:

- ujęcie wody w Krypcie (dwie studnie głębinowe o wydajności 42m³/h i 75m³/h)

zaopatrujące w wodę wsie: Krypno Wielkie, Krypno Kościelne,

- ujęcie wody w Rudzie pokrywające zapotrzebowanie na wodę mieszkańców Rudy,

- ujęcie wody w Długoleńce zaopatrujące w wodę wsie: Rekle, Długoleńka, Kruszyn,

Kulesze, Bajki-Zalesie, Peńskie, Zastocze. ($Q_{d\text{ śr.}} = 902,6\text{m}^3/\text{d}$,

$Q_{d\text{ max}} = 1209,2\text{m}^3/\text{d}$) – Góra, Zygmunt, Morusy.

Ujęcia wody mają ustalone strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej.

Studnie kopane, ujmuje wody z pierwszego poziomu wodonośnego nie dostarczają wody o właściwej jakości. Wahania wydajności studni są znaczne, zwłaszcza ze względu na zjawisko obniżania zwierciadła wód gruntowych z powodu zmniejszania się w ostatnim dziesięcioleciu ilości opadów.

Sieć wodociągowa w gminie Krypno

Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej wynosi 64,43km. Zwodociągowane są wszystkie wsie z wyjątkiem wsi Dębiny (84 mieszkańców) i wsi Białobrzskie (24 mieszkańców). Ilość odbiorców wody wynosi 901, do gospodarstw domowych dostarczane jest 226530m³/rok. Procentowo, ilość mieszkań podłączonych do sieci wodociągowej wynosi 79,9%, co stawia gminę na wysokiej pozycji wśród gmin wiejskich województwa podlaskiego. Procent zwodociągowanych wsi wynosi dla gminy 89,9%.

Tabela 30

Charakterystyka sieci wodociągowej w gminie Krypno

nazwa	1998r.
długość czynnej sieci rozdzielczej	58,2km
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych	741
zdroje uliczne	2
zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach	92,0 dam ³
Zużycie wody na jednego mieszkańca w m ³	20,6

źródło: dane z Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Jak wynika z powyższych danych, gmina Krypno należy do gmin o bardzo dobrze rozwiniętej sieci wodociągowej.

ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW SANITARNYCH, GOSPODARKA ODPADAMI

Kanalizacja sanitarna, oczyszczanie ścieków

Długość sieci kanalizacyjnej zbiorczej wynosi 8,2km (ilość przyłączy – 156) i obejmuje wsie Krypno Kościelne (72 przyłącza), Krypno Wielkie (84 przyłącza). Ilość ścieków bytowych odprowadzanych siecią kanalizacyjną wynosi 16060m³ ścieków na dobę.

W Krypcie Wielkim od 1989r. funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków o wydajności 550m³/dobę. Przy oczyszczalni znajduje się punkt zlewny nieczystości płynnych. Osad ściekowy jest odwadniany na poletkach osadowych i częściowo wykorzystywany rolniczo. Ogółem w gminie powstaje ok. 1000m³ ścieków na dobę.

Gospodarstwa w zabudowie rozproszonej, nie posiadające sieci kanalizacyjnej odprowadzają ścieki do bezodpływowych zbiorników szczelnych na własnych działkach. Nieczystości ze zbiorników są okresowo wywożone do punktu zlewnego

na oczyszczalni ścieków w Krypie Wielkim. Szacunkowy procent gospodarstw wiejskich korzystających z kanalizacji sanitarnej wynosi 14,9%.

Stan techniczny szamb jest niezadowalający, co prowadzi do zanieczyszczenia ziemi rzek przepływających przez teren gminy. Kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej przyczyni się do ochrony środowiska naturalnego na terenie gminy a w szczególności obszaru krajobrazu chronionego Dorzecza Narwi, Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej oraz ochrony obszaru Głównego Zbrojenia Wód Podziemnych 217 pradoliny Biebrzy, który ma zasięg ponad lokalny.

Tabela 31

Charakterystyka sieci kanalizacyjnej w gminie Krypno

nazwa	1999r.
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	8220
ilość przyłączy do sieci, ogółem	162
w tym: ilość przyłączy indywidualnych gospodarstw	156
ścieki odprowadzane w m ³ ogółem	67 600
w tym: ścieki bytowe	16 000

Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów

W gminie Krypno istnieje nowo wybudowane wysypisko odpadów komunalnych w miejscowości Zastocze, oddalone od ośrodka gminnego o 4,5km. Powierzchnia czaszy użytkowej kwatery wynosi 0,67ha. Dodatkowo na terenie wysypiska istnieje rezerwa terenowa na drugą kwaterę i boksy przygotowane do zbiórki surowców wtórnych.

Wysypisko wyposażone jest w drenaż ścieków wykonany z rur PEHD oraz zbiornik na nieczystości ciekłe. Ścieki zgromadzone w zbiorniku są wywożone do oczyszczalni ścieków w Krypie Wielkim.

Gmina opracowała w 1997r. pilotażowy program gospodarki odpadami finansowany przez gminę i WFOŚ, w którego skład wszedł Projekt selektywnej zbiórki odpadów. W wyniku programu, w centrum miejscowości gminnej

ustawiono m.in. komplety pojemników do selektywnej zbiórki makulatury, szkła i puszek po napojach, a wszystkie punkty sprzedaży detalicznej wyposażono w pojemniki na puszki po napojach. Ponadto zorganizowano Gminne Centrum Odzysku Surowców Wtórnych.

Powyższy program zagospodarowania odpadów stałych został zgłoszony do konkursu organizowanego przez spółkę EKO-EFEKT . Dowodem uznania dla zgłoszonego programu było przyznanie gminie Krypno w 1997r. nagrody pieniężnej.

Odpady spożywcze pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, są w wysokim stopniu zagospodarowane w ramach gospodarstw indywidualnych. Żużel i popiół z palenisk węglowych wykorzystywany jest w drogownictwie.

Biorąc pod uwagę powyższe dane należy stwierdzić, że stan gospodarki odpadami w gminie uległ znacznej poprawie.

ELEKTROENERGETYKA

Teren gminy Krypno jest zaopatrywany w energię elektryczną z sieci SN 15kV wychodzących z RPZ-tu w Knyszynie:

- Knyszyn-Krypno-Tykocin-Jezewo
- Knyszyn-Krypno-Dobrzyniewo-Białystok

Stan techniczny sieci jest zróżnicowany i wymaga modernizacji oraz rozbudowy.

KOMUNIKACJA

Struktura funkcjonalno-techniczna układu drogowego

Podstawowy układ komunikacyjny w gminie tworzą: droga nr 671 Korycin-Jasionówka-Knyszyn-Krypno-Tykocin-Jeżewo-Sokoły. Jest to droga regionalna IV kl. Technicznej z dopuszczeniem kursowania pojazdów o nacisku 80 KN/oś.

Wykaz dróg powiatowych:

03306 – Dziekonia-Boguszewo-Peński-Zastocze-Krypno,

03311 – Krypno-Długoleka-Bajki Zalesie-granica woj. (Stare Bajki),

03312 – Bajki Zalesie-Białobrzescie-Tatary,

03313 – Długoleka-Rekle-Kruszyn-droga 3312,

03314 – droga 671-Kulesze Chobotki-Kruszn,

03326 – Morusy-droga 671,

03327 – Krypno-Ruda-Nowosiółki-Borsukówka-Pogorzałki-Gniła-Dobrzyniewo Duże-droga 669,

03328 – Ruda-Kolonia Krypno,

03316 – Kruszyn-Żuki.

Po trasie drogi regionalnej 671 zaliczanej obecnie do kategorii dróg wojewódzkich projektowany jest jeden z wariantów docelowego przebiegu trasy ekspresowej VIA BALTICA: Helsinki – Tallin – Riga – Kanas – Budzisko – Augustów – (Białystok) – Warszawa.

Koncepcja przebiegu drogi ekspresowej VIA BALTICA opracowana przez Trans-Projekt Warszawa na zlecenie Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych w Warszawie, Oddział Północno-Wschodni w Białymstoku przewiduje w III wariantcie dwujezdniowy przebieg drogi ekspresowej przez Krypno – Jeżewo – Warszawa, ale decyzja w tej sprawie dotychczas nie została podjęta.

Realizacja całej inwestycji wynikająca z polityki przestrzennej i obejmująca modernizację drogi 671 z docelowym dostosowaniem do wymogów drogi ekspresowej z obwodnicą po zachodniej stronie Krypna Wielkiego spowodowało

rozwój usług infrastruktury społecznej i komunikacyjnej (miejsca obsługi podróżnych) oraz aktywację gospodarczą gminy.

Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać drogi i ich usytuowanie określa Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z 2 marca 1999r. (Dz. U. Nr 43 poz. 430). Dotyczy to w szczególności drogi Klasy G, którą posiada droga regionalna 671 oraz powiązań komunikacyjnych z drogami nie niższych Klas niż L (wyjątkowo Klasy D).

Odległości między skrzyżowaniami:

- poza terenem zabudowanym nie mniejsza niż 800m (wyjątkowo nie mniejsza niż 600m),
- w terenie zabudowanym nie mniejsza niż 500m (wyjątkowo nie mniejsza niż 400m).

Tabela 32

Zestawienie dróg na terenie gminy Krypno

nazwa	1999r.
drogi ogółem	88,19km
drogi gminne	36,1km
drogi powiatowe	42,09km
drogi wojewódzkie	10,0km
drogi dojazdowe (w zarządzie gminy)	280km

Z analizy układu komunikacyjnego województwa wynika, że istniejąca sieć dróg jest wystarczająca do obsługi tego terenu, natomiast należy poprawić ich stan techniczny.

Komunikacja autobusowa

Gmina Krypno jest obsługiwana przez następujące linie autobusowe komunikacji PKS:

- Białystok-Dobrzyniewo Duże-Ruda-Krypno
- Mońki-Trzcianne-Krynice-Długołęka-Krypno-Knyszyn
- Mońki-Kuczyn-Dziękonie-Boguszewo-Zastocze-Knyszyn-Krypno

- Tykocin-Tatary-Góra-Zygmunty-Krypno-Knyszyn

Z chwilą utworzenia siedziby władz powiatu i starostwa w Mońkach, ilość autobusów relacji Krypno-Knyszyn-Mońki jest nie wystarczająca. Zwiększenie ilości kursów na tej trasie wpłynęłoby znacznie na ułatwienie mieszkańcom dostępu do urzędów powiatowych. Należałoby jednocześnie poprawić stan techniczny infrastruktury obsługującej linie (w szczególności przystanków).

Transport kolejowy

Przez teren gminy przebiega jednotorowa, zelektryzowana linia kolejowa relacji Białystok-Ełk. Obsługa podróżnych odbywa się na stacjach Knyszyn i Zastocze. Ostatnio kolej redukuje ilość pociągów na tej trasie.

Telekomunikacja

System telekomunikacji jest oparty na kablowych liniach światłowodowych relacji Tykocin-Krypno-Knyszyn oraz na centrali cyfrowej w Krypnie. W 1999r. liczba abonentów Telekomunikacji Polskiej S.A. wynosiła 820. Sieć telefoniczna nie pokrywa w pełni zapotrzebowania abonentów pod względem ilościowym i jakościowym.

Dodatkowo, podobnie jak w całym kraju następuje tu szybki rozwój fonii komórkowej („Centertel”, „ERA-GSM”, „Plus-GSM”).

CZEŚĆ II

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KRYPNO

1. PODSTAWOWE UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY KRYPNO

Aby zapewnić dobre warunki rozwoju społecznego i gospodarczego gminy Krypno należy przede wszystkim dbać o jakość i zasoby środowiska przyrodniczego oraz hamować i eliminować niekorzystne procesy społeczno-gospodarcze prowadzące do:

- degradacji środowiska przyrodniczego
- nadmiernego wyludnienia się terenu gminy i dysproporcji w strukturze wieku i płci ludności

Ograniczenia i uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Krypno stanowią:

- niska jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- prognoza niekorzystnych procesów demograficznych,
- położenie na terenie atrakcyjnym turystycznie,
- bogata przestrzeń kultury materialnej i liczące się zabytki,
- wysoki stopień wyposażenia wsi w obiekty infrastruktury technicznej (wodociąg, oczyszczalnia ścieków, utylizacja i gospodarka odpadami),
- ład zagospodarowania przestrzennego, porządek i estetyka architektury krajobrazu,
- kompetencje i rzetelność władz samorządowych,
- prawidłowy nadzór i kontrola realizacji polityki przestrzennej (brak samowoli budowlanej),
- możliwość dojazdu do Białegostoku, dostępność terenów budowlanych, zdrowe powietrze i czysta woda stanowią atrakcyjną ofertę na budowę osiedli wspólnoty

mieszkaniowej, dla osób pracujących w Białymstoku (lekarze, adwokaci, twórcy, architekci).

Powyższe uwarunkowania wytyczają następujące zasady prowadzenia gospodarki przestrzennej:

- ścisła ochrona gleb III i IV klasy bonitacyjnej
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych
- ochrona powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniami stałymi i płynnymi
- racjonalna gospodarka leśna z dostosowaniem rozmiaru pozyskiwania drewna do zdolności reprodukcyjnej drzewostanu
- modernizacja sieci dróg na terenie gminy, polepszająca warunki produkcji rolnej i standard życia mieszkańców gminy
- poprawa standardu obsługi ludności przez modernizację sieci usług elementarnych i obiektów usługowych w ośrodku gminnym
- zabezpieczenie terenów na potrzeby rozwoju wszelkich form budownictwa mieszkaniowego i usług dla mieszkańców oraz turystów
- zabezpieczenie możliwości rozwijania drobnej wytwórczości i małych zakładów przemysłowych nieuciążliwych dla środowiska
- poprawa niezawodności dostaw energii elektrycznej
- dbałości o ład przestrzenny i ochronę wartości estetycznych lokalnych struktur krajobrazowo-przestrzennych
- stworzenie korzystnych warunków rozwoju dla rozwoju i ochrony wartości kulturowych gminy

Właściwe gospodarowanie przestrzenią pozwoli na stworzenie otoczenia bardziej przyjaznego.

2. ZASADY KSZTAŁTOWANIA SIECI OSADNICZEJ GMINY

Dotychczasową hierarchię sieci osadniczej gminy należy utrzymać i rozwijać wg następujących zasad:

1. We wsiach o funkcji usługowej należy lokalizować nowe obiekty obsługi ludności i rolnictwa, oraz budownictwo dla ludności nierolniczej. Wymienione inwestycje można lokalizować w innych wsiach, jeśli jest to uzasadnione potrzebą ich aktywizacji lub podniesieniem standardu obsługi ich mieszkańców.
2. Nowe budownictwo zagrodowe i ogrodnicze obok istniejącego może być realizowane w ustalonych planem granicach zabudowy skupionej.
3. W granicach zabudowy skupionej, na działkach plombowych, wśród zabudowy zagrodowej dopuszcza się realizowanie budownictwa jednorodzinnego, pod warunkiem zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze (wyłączenie z produkcji rolnej).
4. Wielkości działek zabudowy jednorodzinnej ludności nierolniczej wynoszą:
 - Budownictwo jednorodzinne wolnostojące 600 – 1 200 m²
 - Bliźniacze 500 – 700 m²
 - Szeregowe 250 – 350 m²
 - Budownictwo mieszkalno-pensjonatowe 900 -1 200 m²
 - Budownictwo jednorodzinne z warsztatami rzemiosła uciążliwego 900 – 1 500 m²

W wyjątkowych wypadkach, uzasadnionych warunkami sanitarnymi i technicznymi, dopuszcza się zwiększenie lub zmniejszenie wielkości działek o 20%.

W przypadkach, gdy przepisy szczególne dotyczące odległości inwestycji budowlanych w stosunku do dróg publicznych lub ulic wymagają zwiększenia szerokości pasa wolnego od zabudowy – zawartego między linią zabudowy a granicą pasa drogowego – ponad 5m, wówczas zwiększonej powierzchni terenu nie wlicza się do wymienionych powierzchni działek. Ustalenia te stosuje się również w wypadku przebiegu napowietrznej linii energetycznej SN.

5. Podziały geodezyjne terenów budownictwa jednorodzinnego poniżej 10 działek lub nie wymagających (ze względu na układ przestrzenny) poważniejszych

analiz urbanistycznych, mogą być dokonywane w oparciu o zatwierdzone plany realizacyjne.

6. Przy wznoszeniu nowych obiektów należy stosować formy architektury regionalnej. Wyklucza się stosowanie płaskich dachów w jednorodzinnych piętrowych budynkach – mieszkalnych.
7. Zmiany lokalizacji usług, budownictwa jednorodzinnego i urządzeń infrastruktury technicznej w granicach skupionej zabudowy, mogą nastąpić za zgodą Wojewódzkiego Biura Planowania Przestrzennego, bez potrzeby dokonywania zmian w planie przestrzennym gminy.
8. Należy utrzymywać w dobrym stanie technicznym istniejące budowle a przy przeprowadzaniu remontów i modernizacji stosować tradycyjne materiały budowlane.

3. ZASADY OBSŁUGI LUDNOŚCI

3.1. TENDENCJE DEMOGRAFICZNE

W polityce rozwoju przestrzennego poszczególnych sfer życia należy brać pod uwagę potrzeby różnych grup wiekowych ludności, tym szczególnie osób niepełnosprawnych, których liczbę szacuje się na 10% ogółu ludności.

Aby zapewnić mieszkańcom miasta i gminy odpowiednio wysoki standard życia należy przede wszystkim:

- tworzyć warunki do wzrostu ilości miejsc pracy na terenie gminy, szczególnie w urządzeniach obsługi wsi i turystyki, biorąc pod uwagę nieprzekraczalność „bezpiecznego” wskaźnika bezrobocia (ok. 10% ludności w wieku produkcyjnym),
- podjąć kroki w celu likwidacji barier komunikacyjnych, przestrzennych i technicznych dla osób niepełnosprawnych,
- mieć na uwadze walkę z patologią społeczną (pijaństwo, narkomania, nikotyzm),

- dążyć do stworzenia warunków do podniesienia standardu zamieszkiwania tj. wzrostu jakości budowanych mieszkań, ich wyposażenia oraz remontu mieszkań zaniedbanych,
- sprzyjać podnoszeniu poziomu wykształcenia ludności, rozwojowi kultury, sportu, ochrony zdrowia i opieki społecznej.

3.2. ZASADY ROZWOJU MIESZKALNICTWA – Terenów mieszkaniowych

Stan mieszkalnictwa ma podstawowe znaczenie dla jakości życia ludności, określa więc w zasadniczy sposób społeczne aspekty funkcjonowania jednostki osadniczej. Tereny mieszkaniowe stanowią też największą część ogółu zainwestowanych obszarów miast, miasteczek i wsi, określają w zasadniczy sposób strukturę przestrzenną jednostki osadniczej, a w relacji do koncentracji miejsc pracy i usług wyznaczają główne parametry sieci transportowej i urządzeń infrastruktury technicznej.

W minionym dziesięcioleciu byliśmy świadkami kumulowania się wieloletnich zaniedbań w utrzymaniu istniejącej substancji mieszkaniowej i środowiska zamieszkania, a jednocześnie dramatycznego spadku przyrostu nowych mieszkań, szczególnie w zabudowie wielorodzinnej w miastach, przede wszystkim małych i średnich. Prawie całkowicie zamarło budownictwo mieszkań przeznaczonych na wynajem, tak komunalne, jak i spółdzielni mieszkaniowych, które z konieczności stały się organizacjami inwestorskimi realizującymi mieszkania własnościowe z funduszy przyszłych użytkowników. Pewien zastój odnotowano również w sektorze budownictwa indywidualnego, z zasady najbardziej stabilnym i podlegającym najmniejszym wahaniom.

Pierwsze oznaki ożywienia inwestycji mieszkaniowych w ostatnich dwóch latach pojawiają się w ślad ze spadkiem inflacji, wzrostem gospodarczym i w oparciu o stle nowelizowane przepisy regulujące problemy własności zasobów

mieszkaniowych czy niektóre formy wsparcia dla przyrostu i utrzymania zasobów przez budżet państwa i fundusze specjalne oraz nowe formy organizacji non-profit (Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Agencje Wspierania Inicjatyw Mieszkaniowych itp.). Towarzyszy im coraz wyraźniejsze uświadamianie sobie przez samorządy lokalne ogromnej społecznej wagi problemów mieszkaniowych.

Ta rosnąca świadomość wyraża się w licznych już przypadkach opracowywania dokumentów strategii mieszkaniowej gminy, których celem jest:

- Rozpoznanie stanu mieszkalnictwa, uwarunkowań jego rozwoju i szczególnych problemów w zakresie przyrostu, potrzeb modernizacyjnych i utrzymania zasobów i obszarów zabudowy mieszkaniowej,
- Zdefiniowanie roli i zadań samorządu lokalnego jako:
 - inwestora, właściciela i zarządcy oraz animatora działań innych podmiotów,
- Określenie instrumentów pozostających w gestii gminy lub możliwych do uruchomienia dzięki jej aktywnej działalności i pośrednictwa, z zakresu:
 - finansowania i montażu finansowego (łączenia środków własnych ludności, środków organizacji, instytucji i przedsiębiorstw, środków finansowych i rzeczowych gminy, budżetu państwa i centralnych funduszy specjalnych, systemu bankowego),
 - przygotowania i udostępniania terenów mieszkaniowych, tworzenia zasobu gminnego, gospodarki nieruchomościami gminy, ożywienia i kontroli rynku nieruchomościami, marketingu, lokalizacji, tworzenia i stymulowania realizacji pilotowych programów przestrzennych,
 - tworzenia i włączania się w struktury organizacyjne właściwe tak dla bezpośredniego zarządzania, jak i animowania przez gminę procesu rozwoju mieszkalnictwa.

W procesie planowania przestrzennego, w tym w szczególności na etapie studium, władze lokalne podejmują ważne decyzje co do tworzenia przestrzennych warunków dla odpowiedniego programu przyrostu zasobów mieszkaniowych. Pojawia się tu możliwość i potrzeba jasnego sformułowania polityki przestrzennej

gminy w stosunku do oczekiwanego popytu na różne rodzaje nowych mieszkań na tle rozpoznania uwarunkowań i preferencji terenowych. Można tu wymienić kilka polityk w stosunku do zjawisk, które wolno uznać za charakterystyczne:

- Polityka w stosunku do popytu na tereny mieszkaniowe generowanego przez gminy sąsiednie, zjawiska charakterystycznego dla gmin wiejskich położonych na obrzeżu aglomeracji i dużych gmin miejskich, które stwarza zarówno szanse (ekonomiczne i cywilizacyjne), jak i zagrożenia (głównie środowiskowe);
- Polityka w stosunku do odwrotnego zjawiska odpływu inwestorów (głównie indywidualnych) do gmin sąsiednich np. oferujących grunty po niższych kosztach lub bardziej liberalne warunki inwestowania; szczególnie, gdy pogłębia to stan niedoinwestowania istniejących, nie w pełni wykorzystanych terenów mieszkaniowych;
- Polityka stymulowana właściwych propozycji lokalizacji przyrostu zasobów mieszkaniowych:
 - w obszarach o odmiennym dotychczasowym przeznaczeniu, które mogą być przeznaczone pod zabudowę i
 - w obszarach już zainwestowanych, gdzie rozpoznano możliwości uzupełniania i intensyfikacji zabudowy lub jej przekształcenia, w tym w obszarach zdegradowanych lub wymagających rehabilitacji;
- Polityka w zakresie kształtowania lokalnych standardów środowiska zamieszkania, w tym:
 - określenie minimalnych standardów komunalnego budownictwa mieszkaniowego,
 - określenie niezbędnego zakresu standardów użytkowych budownictwa realizowanego przez inne podmioty (co powinno być przedmiotem regulacji, co należy pozostawić do decyzji inwestorów),
 - określenie niezbędnego zakresu zasad i standardów przestrzennych z punktu widzenia wymagań ładu przestrzennego urbanistyki i architektury – z

uwzględnieniem wymagań ochronnych i związanych z efektywnością wykorzystania terenów i środków publicznych.

Realizacja przyjętych kierunków polityki gminy wymaga wyznaczenia zadań i określenia instrumentów, jakie mogą być użyte. Na etapie studium bardzo istotne jest wyodrębnienie grup instrumentów:

- powstających poza sferą planowania przestrzennego, związanych z finansowaniem, aspektami organizacyjnymi, polityką czynszową i przydziałów mieszkań, polityką prywatyzacji zasobów i zarządzania itp.
- właściwych dla planowania przestrzennego.

Spośród tych ostatnich, na etapie studium znalazły się następujące ustalenia:

- Koncepcja i koncepcje wariantowe, kształtowania układu terenów mieszkaniowych uwzględniające tereny już zabudowane i przeznaczone pod zabudowę;
- Wskazano optymalny lub i najbardziej realistyczny wariant przestrzenny skoordynowany z innymi „strategiami sektorowymi” (szczególnie komunikacji i infrastruktury technicznej). Decyzja o wielkości terenów dla rozwoju nowego budownictwa mieszkaniowego powinna być wsparta przewidywaniem tempa przyrostu w czasie i skali zamierzeń inwestycyjnych. Niedobór wyznaczonych terenów może prowadzić do nacisków na zajmowanie terenów przeznaczonych na cele publiczne lub będących pod ochroną. Z drugiej strony nadmiar rezerw terenowych, znacznie przekraczających potrzeby lub obliczonych na zbyt daleki horyzont czasowy powoduje często zajmowanie terenów w przypadkowej kolejności, prowadzące do rozproszenia zabudowy, nieefektywnego wykorzystania infrastruktury i chaosu przestrzennego, a także – co nie bez znaczenia dla właścicieli - może spowodować spadek cen gruntów budowlanych;
- Wskazano obszary wymagające przekształceń lub rehabilitacji, obszarów przewidzianych do zorganizowanej działalności inwestycyjnej, a także, w miarę potrzeby, obszary, które będą wymagały przeprowadzenia scalenia i podziału

nieruchomości. Wyniki studium również określają wymagania, jakie muszą spełniać miejscowe plany przestrzenne, aby były one skutecznym instrumentem realizacji polityk przyjętych w studium, a więc:

- granice obszarów, dla których sporządzenie planu jest obowiązkowe ze względu na przewidywane procesy rozwojowe wymagające regulacji planistycznej,
- zróżnicowanie wymagań co do szczegółowości i dokładności planów poszczególnych obszarów,
- zróżnicowanie wymagań co do przedmiotów regulacji, np. podziałów własnościowych czy zasad kształtowania i modernizacji zabudowy.

Główne zadania w zakresie mieszkalnictwa to:

- a) utrzymanie w studium rezerwy terenów pod budownictwo mieszkaniowe i zabezpieczenie dodatkowych terenów pod inwestycje budowlane,
- b) utrzymanie, modernizację, wymianę i uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej w wolnych przestrzeniach istniejących między zabudową,
- c) rozwój systemów infrastruktury technicznej podnoszącej standard mieszkań i warunków zamieszkiwania ludności.

3.3. ZASADY ROZWOJU TURYSTYKI – działania władz gminy dla aktywizacji turystyki

Mimo, że ruch turystyczny skupia się głównie w centrach o uznanej już atrakcyjności jak: historyczne miasta, pojezierze, wybrzeże morskie czy rejony górskie, turystyka może stać się znaczną dziedziną działalności również w mniejszych miastach i na obszarach wiejskich. Szczególnie istotnym aspektem rozwoju turystyki jest tu możliwość zróżnicowania lokalnej gospodarki sprzyjającej jej stabilizacji i ograniczenia ukrytego bezrobocia na obszarach o przeważającym zatrudnieniu w rolnictwie.

Przeprowadzona analiza zasobów oraz uwarunkowań wskazuje, że na obszarze gminy Krypno istnieją dobre warunki do rozwoju turystyki i wypoczynku.

Do najważniejszych czynników należy zaliczyć:

- bogate zasoby przyrodnicze i rekreacyjne,
- mały stopień przekształcenia środowiska przyrodniczego,
- położenie w bezpośrednim sąsiedztwie terenu Parku Krajobrazowego i Parku Narodowego,
- unikatowe walory Dorzecza Narwi,
- dobrze zachowane, bogate i różnorodne środowisko dziedzictwa kulturowego, niezbędne do rozwoju krajoznawstwa,
- dobrze rozwinięta sieć dróg.

Stworzenie dobrych warunków do promocji turystycznej regionu powinno polegać na:

- ułatwieniu realizacji inwestycji związanych z obsługą ruchu turystycznego,
- wytyczeniu i zagospodarowaniu tras turystycznych,
- upowszechnianiu agroturystyki,
- właściwym wykorzystaniu walorów przyrodniczych dla rozwoju ekoturystyki,
- poprawie stanu środowiska przyrodniczego obszarów najbardziej atrakcyjnych turystycznie,
- niedopuszczaniu do degradacji walorów przyrodniczych poprzez niewłaściwe ich użytkowanie,
- zagospodarowaniu turystycznemu trasy Via Baltica.

3.4. USŁUGI

Należy dążyć do rozwoju sieci sklepów na terenie gminy Krypno, z największym skupieniem obiektów handlowych utrzymanym w ośrodku gminnym. Zaleca się podniesienie standardu i dostosowanie do aktualnych potrzeb istniejących placówek handlowych.

Rzemiosło usługowe może być rozwijane we wszystkich jednostkach osadniczych z preferencją wsi usługowych. Obiekty handlu, gastronomii i rzemiosła mogą być realizowane przez inwestorów indywidualnych w ramach zabudowy zagrodowej lub jednorodzinnej pod warunkiem spełnienia wymogów sanitarnych. Potrzeby powstawania nowych obiektów usługowych powinny wynikać z zasad gospodarki rynkowej.

We wsi Krypno powinien funkcjonować następujący zestaw urządzeń obsługi ludności z uwzględnieniem potrzeb ludności z terenu całej gminy:

- z zakresu oświaty: szkoła podstawowa, gimnazjum, przedszkole
- z zakresu kultury: gminny ośrodek kultury, kościół
- z zakresu zdrowia i pomocy społecznej: gminny ośrodek zdrowia, apteka
- z zakresu sportu: ośrodek sportowo-rekreacyjny
- z zakresu wypoczynku: park gminny
- z zakresu handlu, gastronomii, rzemiosła: (wg aktualnych potrzeb)
- z zakresu telekomunikacji: poczta, centrala telefoniczna
- z zakresu administracji: Urząd Gminy, bank
- z zakresu obsługi komunikacji: przystanek autobusowy, parkingi, stacja obsługi samochodów, stacja paliw
- z zakresu obsługi turystyki: ośrodek obsługi pielgrzymek i turystów.

3.5. ROLNICTWO, PRZEMYSŁ

Przemysł i rzemiosło powinno rozwijać się na terenie gminy w oparciu o możliwość realizacji obiektów przemysłowych na terenach do tego przeznaczonych w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego oraz w oparciu o aktywność gospodarczą mieszkańców.

Działające podmioty gospodarcze powinny być sprawnie obsługiwane, by ze strony władz samorządowych miały sprzyjający klimat do rozwoju swoich przedsiębiorstw.

Rolnictwo

Istniejące obecnie uwarunkowania glebowo – rolnicze stanowiąc będą w dalszym ciągu podstawę gospodarki rolnej w gminie.

Należy oczekiwać wzrostu poziomu technologii rolniczej i warunków cywilizacyjnych życia mieszkańców wsi w wyniku rozwoju systemów infrastruktury technicznej.

Tworzenie warunków do intensywnego wykorzystania rolniczej przestrzeni produkcyjnej i majątku produkcyjnego rolnictwa powinno polegać na:

- a) poprawie jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez:
 - dalszą regulację stosunków wodnych (melioracje, drenaż),
 - zwiększenie udziału nawożenia naturalnego;
- b) popieraniu rozwoju otoczenia rolnictwa w zakresie mechanizacji prac rolniczych zaopatrzenia w środki produkcji, zbytu produkcji rolnej, przetwórstwa rolniczego i obsługi weterynaryjnej.
- c) podnoszeniu poziomu technologii produkcji rolniczej i warunków zamieszkiwania ludności wiejskiej poprzez:
 - rozwój we wsiach wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej: wodociągów, kanalizacji, elektroenergetyki, telekomunikacji, usuwania i utylizacji odpadów,
 - utrzymanie istniejących urządzeń obsługi ludności i podnoszenie ich standardu w celu podniesienia jakości świadczonych usług w zakresie oświaty, zdrowia i kultury oraz bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
 - tworzenie warunków do powstawania nowych usług,
 - poprawę stanu dróg na terenie gminy, zarówno o znaczeniu ponadgminnym jak też dróg gminnych i polnych.

Należy rozwijać ekologizację terenów rolniczych poprzez:

- preferowanie rolnictwa ekologicznego na terenach posiadających najkorzystniejsze warunki do produkcji zdrowej żywności, rozwój produkcji warzywnictwa, sadownictwa i zielarstwa,
- systematyczne eliminowanie chemicznych środków ochrony upraw, zwłaszcza na terenach narażonych na skażenie wód,
- przeciwdziałanie procesom obniżania się poziomu wód gruntowych oraz ujemnym skutkom melioracji,
- upowszechnianie stosowania przyjaznych środowisku nośników energii: wody, wiatru, substancji organicznych (oleje, alkohol).

Przemysł

Naczelnym zadaniem w dziedzinie przemysłu powinno stać się:

- dążenie do rozwoju i poprawy przetwórstwa oraz marketingu produktów rolnych,
- zacieśnianie więzi pomiędzy sektorem wytwórczym a instytucjami badawczymi, w celu wdrażania nowych pomysłów i podniesienia walorów produktów

3.5.1. Zagospodarowanie terenów porolniczych

W związku z przeciętną i niską jakością gleb na terenie gminy, przy silnej konkurencji innych regionów kraju w obszarze produkcji rolnej, należy zakładać, że obszary przynoszące najniższe zyski pod względem plonów zostaną wykorzystane do celów rekreacyjnych i turystycznych. Będą zalesiane, bądź poddawane rekultywacji.

4. ZASADY OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA ŚRODOWISKA

Głównymi uwarunkowaniami rozwoju gminy wynikającymi z cech środowiska przyrodniczego oraz ze stanu zainwestowania są:

- niewielki obszar gleb posiadających jednocześnie najwyższe walory przyrodnicze i wysoką jakość produkcyjną (zaledwie 8,2% powierzchni gruntów ornych),
- znaczny obszar gleb o dużych walorach przyrodniczych i średniej wartości produkcyjnej (46,2% ogólnej powierzchni gruntów ornych),
- duża powierzchnia użytków zielonych występujących w dolinach cieków wodnych i obniżeniach terenu (39% powierzchni),
- obejmujący południową część gminy obszar chronionego krajobrazu „Dolina Narwi”,
- strefa ochronna Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej w północno-wschodniej części gminy
- rzeka Narew stanowiąca południowo-wschodnią granicę gminy
- stawy hodowlane „Popielewo” stanowiące ważny zabytek XVI-wiecznej techniki,
- dość dobrze rozwinięta sieć hydrograficzna

4.1. OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI

W celu ochrony powierzchni ziemi przed degradacją należy podjąć kroki prowadzące do:

- ochrony warstwy próchnicznej gleby przed degradacją lub zniszczeniem,
- ochrony szaty roślinnej w szczególności przez zakaz wypalania, przesuszania i zawadniania gleby
- ochrony wartości przyrodniczych i produkcyjnych powierzchni ziemi, gleby i rzeźby terenu poprzez zakaz prowadzenia inwazyjnej działalności gospodarczej

4.2. OCHRONA LASÓW

Gospodarka w lasach na terenie gminy powinna być prowadzona zgodnie z planem urządzania gospodarstwa leśnego nadleśnictwa oraz programu poszczególnych wsi.

Aby utrzymać zasoby leśne na dobrym poziomie należy:

- wprowadzać gatunki drzew liściastych w uprawach i młodnikach zakładanych na gruntach porolnych,
- dbać o zabezpieczenie przed szkodnikami pniaków porośniętych drzewami,
- zwracać uwagę na korowanie pniaków po ściętych drzewach.

W zakresie art. 30 ustawy z dnia 28.03.1991r. o lasach należy:

- respektować zakaz wywozu odpadów na tereny leśne,
- zakazać rozgarniania ściółki i niszczenia grzybów i grzybni,
- przestrzegać zakazu rozniecania ognia na terenach leśnych jak również w odległości do 100m. od granicy lasu,
- przestrzegać zakazu wypalania wierzchniej warstwy gleby i pozostałości roślinnych w sąsiedztwie terenów leśnych.

4.3. OCHRONA WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

W celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem należy przestrzegać:

- zakazu odprowadzania ścieków nieoczyszczonych i innych szkodliwych substancji do wód powierzchniowych i podziemnych,
- zakazu prowadzenia jakiegokolwiek działalności mogącej spowodować zanieczyszczenia tych wód
- zakazu nawożenia i nawadniania ściekami gruntów na terenie strefy ochronnej Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej i „Doliny Narwi”.

Wszystkie przedsięwzięcia gospodarcze wpływające na stan zasobów i stosunków wodnych, należy poprzedzić kompleksową ekspertyzą, wyjaśniającą skutki ich realizacji.

4.4. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED ODPADAMI

Aby zagwarantować bezpieczeństwo środowiska naturalnego należy dopracować system gromadzenia, usuwania i unieszkodliwiania odpadów w sposób racjonalny i zapewniający maksymalnie wtórne wykorzystanie składników użytkowych, odpowiadający nowym krajowym przepisom prawnym, w których uwzględniono wymogi Unii Europejskiej (Ustawa z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – Dz. U. Nr 132, poz. 622 z 1996r., Ustawa z dnia 27 czerwca 1997r. – Dz. U. Nr 96, poz. 592 o odpadach)

Odpady nie nadające się do wtórnego zagospodarowania należy składować na gminnym wysypisku śmieci. Nieczystości płynne powinny być wywożone do punktu zlewnego na oczyszczalni ścieków w Krypnie.

4.5. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED HAŁASEM I WIBRACJAMI

W celu ochrony środowiska przed hałasem i wibracjami należy:

- a) przestrzegać w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego i następnie warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu następujących norm dopuszczalnego hałasu dla poszczególnych typów zagospodarowania terenów:

Tabela 33

Wykaz norm dopuszczalnego natężenia hałasu dla różnych typów zagospodarowania terenu

Typ zagospodarowania lub użytkowania terenu	Równoważny poziom dźwięku		Max. krótkotrwały poziom dźwięku
	Od godz.6 do 22	Od godz.22 do 6	
Obszary objęte szczególnymi formami ochrony : - obszary chronionego krajobrazu - otulina Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej	40dB(A)	30dB(A)	54dB(A)
Tereny upraw rolnych i tereny masowego wypoczynku	45dB(A)	35dB(A)	70dB(A)
a) tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, b) tereny sportowo-wypoczynkowe.	55dB(A)	45dB(A)	80dB(A)
Tereny zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej innej niż a) i b)	50dB(A)	40dB(A)	75dB(A)

- b) stosować zasadę, iż hałas i wibracje przekraczające dopuszczalne normatywne natężenie nie mogą sięgać poza obręb działki, na której są wytwarzane. W szczególnych przypadkach braku możliwości spełnienia tego warunku konieczne może być utworzenie i zagospodarowanie strefy ochronnej wokół obiektu uciążliwego na podstawie badań rzeczywistej uciążliwości i dokumentacji,
- c) wykonać prognozy wpływu projektowanej zabudowy i zagospodarowania terenów na etapie sporządzania planów miejscowych i na tej podstawie eliminować zamierzenia planistyczne zagrażające otoczeniu,
- d) wykonać stosowne oceny oddziaływania na środowisko inwestycji szczególnie uciążliwych lub mogących pogorszyć jego stan na etapie uzyskania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania i na tej podstawie eliminować rozwiązania i propozycje niekorzystne z punktu widzenia możliwości zachowania obowiązujących,
- e) podjąć kroki zmierzające do ulepszenia i utrzymania w dobrym stanie technicznym ulic i dróg.

4.6. OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED ELEKTROMAGNETYCZNYM PROMIENIOWANIEM NIEJONIZUJĄCYM

Na terenie gminy Krypno urządzeniami wytwarzającymi szkodliwe dla zdrowia elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące są napowietrzne linie energetyczne średniego napięcia 15kV.

W celu zmniejszenia szkodliwości promieniowania linii energetycznych wzdłuż ich trasy należy zachować strefy ochronne o orientacyjnej szerokości 15m (7,5m od osi po obu stronach linii).

4.7. REALIZACJA OCHRONY PRAWNEJ OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU „DOLINA NARWI”

Dla zachowania wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych obszaru chronionego krajobrazu, w jego granicach należy zakazać:

- wznoszenia wszelkich obiektów budowlanych, których forma jest obca architekturze regionalnej,
- zanieczyszczenia wód ściekami przemysłowymi ponad obowiązujące normy,
- lokalizacji wszelkich form budownictwa na gruntach leśnych zalesionych,
- urządzania pól namiotowych, campingów i parkingów w miejscach nie przewidzianych na ten cel
- wycięcia drzew (poza przypadkami uzasadnionymi),
- wypalania traw i szuwarów oraz wypalania słomy,
- prowadzenia poza terenami osadniczymi działalności gospodarczej, wpływającej szkodliwie na środowisko lub powodującej degradację walorów krajobrazowych.

Dla podniesienia walorów estetycznych obszarów chronionego krajobrazu należy:

- prowadzić w pierwszej kolejności zalesienia terenów erozyjnych i innych gruntów nieprzydatnych do produkcji rolnej,
- nadawać nowo wznoszonym budynkom cechy właściwe architekturze regionalnej,
- organizować tereny wypoczynkowo-rekreacyjne w sposób umożliwiający wyposażenie ich w odpowiednie urządzenia zabezpieczające środowisko przed degradacją
- wiązać projektowaną bazę rekreacyjną z istniejącymi układami osadniczymi,
- prace melioracyjne, projektowe i realizacyjne uzgadniać z organami ochrony środowiska.

4.8. REALIZACJA OCHRONY PRAWNEJ OBSZARU OTULINY PARKU KRAJOBRAZOWEGO PUSZCZY KNYSZYŃSKIEJ

Dla zachowania wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych obszaru chronionego krajobrazu, w jego granicach należy zakazać:

- prowadzenia poza terenami osadniczymi działalności gospodarczej wpływającej szkodliwie na środowisko lub powodującej degradację walorów krajobrazowych,
- lokalizacji wszelkich form budownictwa na gruntach leśnych zalesionych,
- urządzania pól namiotowych, campingów i parkingów w miejscach nie przewidzianych na ten cel,

Dla podniesienia walorów estetycznych obszarów chronionego krajobrazu należy:

- uzgadniać z Wydziałem Ochrony Środowiska U.W. w Białymstoku i Zarządem Parków projekty działań gospodarczych mogących wywrzeć istotny wpływ na warunki przyrodnicze i krajobrazowe tego terenu,
- wprowadzić w zakładach produkcyjnych urządzenia zapobiegające zanieczyszczeniu środowiska,
- nadawać nowo wznoszonym budynkom cechy właściwe architekturze regionalnej,
- reorganizować tereny wypoczynkowo-rekreacyjne w sposób umożliwiający wyposażenie ich w odpowiednie urządzenia zabezpieczające środowisko przed degradacją.

5. ZASADY OCHRONY DÓBR KULTURY

5.1. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO GMINY

Ochrona dziedzictwa kulturowego gminy wymaga:

- remontów, modernizacji i odtwarzania obiektów zabytkowych,
- umiejętnego zagospodarowania sąsiedztwa obiektów zabytkowych i historycznych układów urbanistycznych,

- udzielania przez gminę wsparcia dla ewentualnych inwestorów, chcących (w sposób zgodny z zaleceniami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) zagospodarować obiekty zabytkowe,
- kontynuacji rozpoznania archeologicznego na terenie gminy i uwzględniania ich wyników podczas planowania przestrzennego i działalności inwestycyjnej,
- kultywowania regionalnych form architektonicznych oraz tradycji materiałowych i konstrukcyjnych,
- dążenia do indywidualizowania przestrzennych form zabudowy i zagospodarowania przestrzeni publicznych w dostosowaniu do otaczającej zabudowy i krajobrazu,

Wyżej wymienione działania należy uwzględnić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W miejscowości Krypno należy objąć ochroną wykształcony historycznie system dominant, którego centralny punkt stanowi wieża kościoła parafialnego. W związku z powyższym, obiekty wznoszone na tym terenie winne być dostosowane gabarytami do obecnej zabudowy z dopuszczalną wysokością 2 i ½ kondygnacji oraz wysokimi dachami.

6. USTALENIA DOTYCZĄCE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I KOMUNIKACJI

6.1. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

6.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Najważniejszymi zadaniami w zakresie zaopatrzenia w wodę są:

- a) zapewnienie ciągłej dostawy wody o jakości zgodnej z obowiązującymi normami sanitarnymi w ilości pokrywającej potrzeby miejscowej ludności poprzez:
 - utrzymanie w należyтым stanie technicznym z ewentualną modernizacją istniejących ujęć wody,

- zwiększenie pewności i sprawności dystrybucji wody oraz zmniejszenie ilości sytuacji awaryjnych w wyniku diagnozowania stanu technicznego sieci wodociągowej i wymiany niesprawnej armatury oraz odcinków sieci o dużej awaryjności,
 - rozwój sieci wodociągowej w gminie z wykorzystaniem istniejących wodociągów w szczególności podłączenie do systemu wsi dotychczas niezwodociągowanej;
- b) zabezpieczenie przed likwidacją i przystosowanie do sprawnego uruchomienia w czasie sytuacji kryzysowych i ewentualnych potrzeb obrony cywilnej istniejących ujęć wody.

6.1.2. Odprowadzanie ścieków

Aby unormować gospodarkę ściekową gminy należy:

- a) podjąć dalsze działania w kierunku rozbudowy systemu kanalizacji na terenie gminy,
- b) preferować indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków dla budownictwa scentralizowanych systemów,
- c) dążyć do eliminowania odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych i nie zapewniające ochrony środowiska, zwłaszcza ochrony wód gruntowych, powietrza atmosferycznego oraz gleby.

6.2. ZASADY GOSPODAROWANIA ODPADAMI

6.2.1. Gromadzenie odpadów

Zgodnie z założeniami pilotażowego programu selektywnej zbiórki odpadów opracowanego przez władze samorządowe gminy, zasadniczym kierunkiem gospodarki odpadami powinna być:

- minimalizacja ich wytwarzania,

- zbiórka selektywna pozwalająca na ekonomiczne wykorzystanie surowców wtórnych,

- bezpieczne składowanie na wysypisku gminnym odpadów nie dających się obecnie zagospodarować,
- prowadzenie kampanii promującej selektywną zbiórkę odpadów wśród mieszkańców gminy.

Ze względu na sytuację przestrzenno-gospodarczą gminy, do gromadzenia odpadów na jej terenie mogą być zastosowane:

- niewymienne pojemniki (110dm³) do gromadzenia odpadów na poszczególnych posesjach wsi,
- worki foliowe na określone materiały dostarczane mieszkańcom,
- wymienne kontenery o pojemności 4-7m³ z pokrywami, 1- lub 3-komorowe przeznaczone do gromadzenia mieszaniny odpadów lub zbiórki selektywnej,
- pojemniki 110dm³ na surowce wtórne i odpady niebezpieczne.

6.2.2. Usuwanie odpadów

System usuwania odpadów powinien być dostosowany do systemu ich gromadzenia.

Niewymienny system usuwania odpadów

Odpady przesypane są z wszystkich rodzajów pojemników do samochodów śmieciarek z mechanicznym załadunkiem.

Wymienny system usuwania odpadów

Odpady gromadzone są w kontenerach a załadunek odbywa się na zasadzie wyminy pełnego kontenera na pusty.

6.2.3. Unieszkodliwianie odpadów

W warunkach gminy podstawową metodą unieszkodliwiania jest składowanie odpadów na gminnym wysypisku odpadów stałych. Aby nie stanowiło zagrożenia dla środowiska naturalnego powinno spełniać następujące kryteria:

- stan infrastruktury musi być zgodny z wymaganiami służb ochrony środowiska, sanitarnych i budowlanych,
- niezbędny przy wysypisku szczelny, odpowiednio zabezpieczony magazyn na odpady niebezpieczne może być traktowany jedynie jako miejsce składowania tymczasowego.

6.3. ENERGETYKA

Dostosowanie systemu do potrzeb wynikających z długofalowego rozwoju zagospodarowania gminy oraz dostarczenia energii w normatywnym standardzie jakościowym i ilościowym wymagać będzie rozbudowy i modernizacji systemu elektroenergetycznego na zasadach określonych przez Zakład Energetyczny Białystok Białystok zgodnych z PN-75/E-05100 § 28.

Ważne jest też stymulowanie rozwoju odnawialnych źródeł energii i proekologicznych systemów ciepłowniczych. Położenie gminy stwarza warunki do rozmieszczenia na jej terenie elektrowni wiatrowych.

6.4. ZASADY KSZTAŁTOWANIA UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

6.4.1. Układ drogowy

Podstawowym układem komunikacyjnym w gminie Krypno pozostanie nadal układ drogowy.

Z analizy układu komunikacyjnego województwa wynika, że istniejąca sieć dróg jest wystarczająca do obsługi tego terenu, natomiast należy poprawić ich stan techniczny.

6.4.2. Kolej

Przy zagospodarowaniu terenów w sąsiedztwie linii kolejowej należy przestrzegać następujących zasad wynikających z rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 20 maja 2000r. (Dz. U. Nr 52 poz. 627):

1. Roboty ziemne mogą być wykonywane w odległości nie mniejszej niż 4m od granicy obszaru kolejowego, z zastrzeżeniem pkt. 2.
2. Przepisu pkt. 1 nie stosuje się do robót ziemnych związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego i utrzymaniem linii kolejowej.
3. Wykonywanie robót ziemnych w odległości od 4 do 20m od granicy obszaru kolejowego powinno być każdorazowo uzgadniane z zarządem kolei.
4. Budynki i budowle mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10m od granicy obszaru kolejowego, z tym że odległość ta od osi skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20m, z zastrzeżeniem pkt. 6.
5. Budynki mieszkalne, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej powinny być usytuowane w odległości zapewniającej zachowanie, w zależności od przeznaczenia budynku, dopuszczalnego natężenia hałasu i wibracji, określonego w odrębnych przepisach.
6. Jeżeli w przepisach odrębnych dotyczących budynków budowli ustalono odległości większe niż określone w pkt. 4, stosuje się przepisy odrębne.
7. Przepisu pkt. 4 nie stosuje się do budynków i budowli przeznaczonych do prowadzenia ruchu kolejowego i utrzymania linii kolejowej.

6.5. ZASADY OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

W zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- Utrzymać hydranty uliczne w dobrym stanie technicznym,
- Przy realizacji sieci wodociągowej przewidywać na terenach zabudowanych odpowiednią ilość hydrantów przeciwpożarowych,
- Przewidywać drogi pożarowe – dostępne do obiektów przy projektowaniu i modernizacji obiektów przemysłowych i usługowych,
- Przewidywać niepalne pokrycia dachowe dla nowo projektowanych i modernizowanych budynków mieszkalnych i innych,
- Dążyć do eliminacji palnych pokryć dachów,
- Wyposażyć wszystkie budynki mieszkalne i niemieszkalne w instalacje odgromowe.

Wymienione przedsięwzięcia powinny być uzgadniane z Rejonową Komendą Straży Pożarnej.

6.6. ZASADY REALIZOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ Z ZAKRESU OBRONY CYWILNEJ

1. W budynkach przemysłowych, usługowych, użyteczności publicznej, mieszkalno-usługowych, mieszkalnych itp. na etapie sporządzania planów zagospodarowania działek i terenów należy przewidzieć ukrycia oraz opracować dokumentacją projektową w formie „aneksów obrony cywilnej” na przystosowanie tych budynków do spełnienia zadań OC. Wszystkie prace projektowe w tym zakresie należy uzgadniać z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego, Ochrony Ludności i Spraw Obronnych.
2. W rejonach budownictwa jednorodzinnego należy przewidzieć ukrycia typu II wykonywane w podpiwniczeniach budynków przez mieszkańców w razie zaistnienia takiej konieczności.

3. Należy bez względu na typ zabudowy zarezerwować tereny pod budowę awaryjnych ujęć wody pitnej (przyjmując normę 7,5l na dobę na jedną osobę) w odległości do 800m od budynków mieszkalnych.
4. Istniejące studnie powinny być zabezpieczone przed likwidacją i przystosowane do sprawnego uruchomienia w sytuacjach kryzysowych.
5. Oświetlenie zewnętrzne ulic, zakładów pracy i innych budynków, należy przystosować do zaciemniania i wygaszania.
6. Układ projektowanych i modernizowanych dróg powinien spełniać następujące warunki:
 - odpowiednią szerokość- uniemożliwiającą ewentualne zagruzowania,
 - połączenie z traktami przelotowymi – zapewniające sprawną ewakuację ludności,
 - wyznaczenie bezpiecznych tras przejazdów z toksycznymi środkami przemysłowymi
7. Nie wolno dopuszczać do likwidacji istniejących obiektów OC.

CZEŚĆ III
WNIOSKI I POSTULATY DO PLANOWANIA REGIONALNEGO I
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

1. ŚRODOWISKO KULTUROWE I PRZYRODNICZE

1.1. WNIOSKI DOTYCZĄCE OCHRONY DÓBR KULTURY

1. Prowadzenie prac przy wszystkich obiektach wpisanych do rejestru zabytków wymaga uzyskania zezwolenia Podlaskiego Konserwatora Zabytków.
2. Na stanowisku archeologicznym wpisanym do rejestru zabytków nie można prowadzić żadnej działalności naruszającej jego strukturę.
3. Inwestycje planowane na obszarze stanowisk archeologicznych nie wpisanych do rejestru zabytków, lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie należy każdorazowo uzgodnić z Podlaskim Konserwatorem Zabytków.
4. Na cmentarzu rzymskokatolickim o wartości kulturowej należy prowadzić systematyczne prace porządkowe i konserwatorskie nagrobków o wartości zabytkowej po uzyskaniu pozytywnej opinii PWKZ.

1.2. WNIOSKI I PRZEDSIĘWZIĘCIA DOTYCZĄCE OCHRONY
ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

1.2.1. Ochrona gruntów rolnych i leśnych

1. Należy objąć ochroną grunty rolne klasy IV, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego (art. 12 ust. 15 ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – Dz. U. Nr 16, poz. 78 z póź. zm.)
2. Należy objąć ochroną użytki ekologiczne, parki miejskie, torfowiska i oczka wodne.
3. Należy wyznaczyć granicę polno-leśną.

1.2.2. Program ochrony środowiska naturalnego Doliny Biebrzy

Program zawiera szereg przedsięwzięć inwestycyjnych i organizatorskich pozwalających na wdrożenie zasady zrównoważonego rozwoju województwa podlaskiego ze szczególnym uwzględnieniem gmin położonych w dorzeczu Biebrzy, w tym gminy Krypno. Program jest zgodny ze standardami Unii Europejskiej.

Główny projekt składa się z czterech wniosków obejmujących realizację:

Projektu A – dróg (Gospodarka Transportowa)

Projektu B – ujęć, stacji uzdatniania wody oraz sieci wodociągowych (Gospodarka Wodna)

Projektu C – oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnych (Gospodarka Ściekowa)

Projektu D – wysypisk odpadów komunalnych (Gospodarka Odpadami).

Inwestorem wszystkich realizacji są jednostki administracji samorządowej.

Podstawowe przyczyny podjęcia przedsięwzięcia

Wspomniany program ochrony środowiska obejmuje obszary w systemie Biebrzańskiego Parku Narodowego, którego powierzchnia wynosi ok. 50000ha. Jest on największym w Polsce Parkiem Narodowym, obejmującym swym zasięgiem basen rzeki Biebrzy wraz z przyległymi unikalnymi kompleksami bagien i torfowisk.

Gospodarka transportowa (projekt A)

W związku ze zwiększającym się natężeniem ruchu kołowego i wzrastającą atrakcyjnością turystyczną obszaru, zachodzi potrzeba dostosowania standardu dróg do wzrastających potrzeb komunikacyjnych. Realizacja projektu odbywać się powinna w oparciu o opracowane projekty budowlane.

Zadania:

- Budowa drogi Zastocze-Knyszyn-Zamek długość – 3km, wartość zadania – 500,00tys. zł
- Budowa drogi Długołęka-Zastocze długość -3km, wartość zadania – 500,00tys. zł

Gospodarka wodna (projekt B)

Projekt obejmuje tereny Stowarzyszenia Samorządów Dorzecza Biebrzy (11 gmin w tym Krypno).

Studnie kopane, ujmujące wody z pierwszego poziomu wodonośnego nie dostarczają wody o właściwej jakości. Wahania wydajności studni są znaczne, zwłaszcza ze względu na zjawisko obniżania zwierciadła wód gruntowych z powodu zmniejszania się w ostatnim dziesięcioleciu ilości opadów.

Dalsza rozbudowa sieci wodociągowej powinna stanowić zadanie inwestycyjne gminy, którego realizacja odbywałaby się w oparciu o programy zwodociągowania oraz projekty budowlane.

Zadania:

- Modernizacja ujęcia wody w Krypnie, wydajność – 2808/2808m³/d, wartość zadania 500,00tys. zł.
- Budowa sieci wodociągowej w Zastoczu, długość 4,0km, wartość zadania 400,00tys. zł.
- Budowa sieci wodociągowej w Górze, długość 4,0km, wartość zadania 400,00tys. zł.

Gospodarka ściekowa (projekt C)

Ogólnie na obszarze objętym programem działa 11 oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 7347 m³/d w tym dziewięć wybudowanych po 1991r. Oczyszczalnie wraz z siecią kanalizacyjną zaspokajają potrzeby mieszkańców w ok. 30%. Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków wraz z budową sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej stanowią jedno z podstawowych zadań inwestycyjnych gminy. Na terenach nieskanalizowanych należy realizować przydomowe oczyszczalnie ścieków. Realizacja zadania powinna odbywać się w oparciu o program koncepcyjny skanalizowania oraz projekty budowlane.

Zadania:

- Modernizacja oczyszczalni ścieków w Krypnie, przepustowość 420/500m³/przepustowość, wartość zadania 1,600 tys. zł,
- Budowa kanalizacji sanitarnej Długołęka-Krypno, długość 7km, koszt zadania 1,000 tys. zł,
- Budowa kanalizacji sanitarnej w Zastocze, długość 7km, koszt zadania 1,000 tys. zł,
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy, ilość – 100szt., wartość zadania – 1,2 tys. zł.

Gospodarka odpadami (projekt D)

Obecnie na obszarze objętym programem nie funkcjonuje zorganizowany, wspólny system gospodarki odpadami.

Gmina Krypno opracowała w 1997r. pilotażowy program gospodarki odpadami finansowany przez gminę i WNOŚ, w którego skład wszedł projekt selektywnej zbiórki odpadów. W wyniku programu, w centrum miejscowości gminnej ustawiono m.in. komplety pojemników do selektywnej zbiórki makulatury, szkła i puszek po napojach a wszystkie punkty sprzedaży detalicznej wyposażono w pojemniki na puszki po napojach. Ponadto zorganizowano Gminne Centrum Odzysku Surowców Wtórnych.

Podstawowym zadaniem, planu jest dążenie do uzyskania równego poziomu gospodarki odpadami we wszystkich gminach na tym obszarze.

Zadanie:

- Zorganizowanie punktów gromadzenia odpadów, ilość – 1, wartość zadania – 300,0 tys. zł.

2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I KOMUNIKACJA

2.1. KOMUNIKACJA

1. W związku z planowanym docelowym przebiegiem drogi Via Baltica po trasie drogi nr 671 Korycin-Knyszyn-Krypno-Tykocin-Stare Jezewo, należy określić położenie wyżej wymienionej trasy na terenie gminy.
2. Należy również wyznaczyć przebieg obwodnicy w miejscowości Krypno.
3. W obrębie skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 671 z innymi drogami i drogami dojazdowymi, gdy istnieje brak możliwości dojazdu z dróg bocznych, nie można lokalizować terenów z przeznaczeniem pod usługi. (Podlaski Urząd Dróg Wojewódzkich).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami (rozporządzenie Ministra Transportu i Gospoarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. Dz. U. Nr 43 poz. 430) w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie należy:

1. Dla drogi klasy G (droga woj. Nr 671):
 - zapewnić powiązanie z drogami klas nie niższych niż L (wyjątkowo D)
 - zachować odległości między skrzyżowaniami:
 - Poza terenem zabudowanym nie mniejsze niż 800m (wyjątkowo nie mniejsze niż 600m)
 - W terenie zabudowanym nie mniejsze niż 500m (wyjątkowo nie mniejsze niż 400m)

- ograniczyć liczbę i częstość zjazdów przez zapewnienie dojazdu z innych dróg niższych klas, szczególnie do terenów przeznaczonych pod nową zabudowę,
- zapewnić szerokość pasa drogowego
- W terenie zabudowanym (ulice) min. 25m – jedna jezdnia, 35m – dwie jezdnie, 45m – dwie jezdnie 2 x 3
- Poza terenem zabudowanym min. 25m – 1 x 2 i min. 35m – 2 x 2

3 . STRATEGIA ROZWOJU GMINY KRYPNO Z UWZGLĘDNIENIEM POTRZEB ROZWOJOWYCH WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

(na podstawie „Strategii rozwoju województwa podlaskiego – warianty i scenariusze rozwoju”)

KLUCZOWE SZANSE ROZWOJU GMINY NA TLE WOJEWÓDZTWA (wg analizy SWOT)

1. Promocja regionu przez rozwój turystyki
2. Promocja walorów środowiska naturalnego
3. Promocja produktów z obszarów o wysokiej jakości środowiska
4. Proekologiczna polityka władz gminy w zakresie gospodarki odpadami, energetyki, zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków
5. Współpraca ponadregionalna
6. Rozbudowa infrastruktury technicznej
7. Wysoki wskaźnik produkcji zwierzęcej
8. Wrastająca liczba podmiotów gospodarczych
9. Funkcjonowanie obszarów chronionych
10. Brak istotnych źródeł zagrażających środowisku
11. Dobry stan zachowania walorów przyrodniczych
12. Stworzenie regionalnej sieci transportowej w oparciu o korytarz Via Baltica

13. Położenie na obszarze Zielonych Płuc Polski
14. Wysoki stopień zaangażowania ludności w kultywowanie tradycji regionalnych
15. Rozwój rękodzieła i rzemiosła artystycznego
16. Istniejące sanktuarium
17. Imprezy kulturalne o zasięgu ponadregionalnym
18. Stworzenie korzystnych warunków do inwestowania
19. Kompetencje samorządu Gminy i skuteczna realizacja i kontrola polityki przestrzennej.

Przedstawione powyżej szanse wytyczają kierunki i cele działań władz gminy. Przy ich realizacji należy brać pod uwagę ich efektywność ekonomiczną i społeczną. Przy ograniczonych obecnie środkach finansowych, wspierać w pierwszej kolejności te zadania, które dadzą najlepszy efekt.

GLÓWNE FUNKCJE GMINY JAKO ELEMENTU TERENU I SIECI OSADNICZEJ WOJEWÓDZTWA

Głównymi funkcjami terenu i sieci osadniczej gminy powinny być:

1. Rolnictwo ukierunkowane na hodowlę bydła i trzody chlewnej oraz drobiu.
2. Obsługa ludności na poziomie podstawowym, głównie na bazie administracji i usług.
3. Mieszkalnictwo ludności nierolniczej (głównie w siedzibie gminy).
4. Przemysł lokalny bazujący głównie na przetwórstwie surowców rolniczych i leśnych.
5. Obsługa miejsc kultu religijnego w Krypcie.
6. Obsługa turystyki i wypoczynku na terenach położonych w sąsiedztwie najatrakcyjniejszych elementów przyrodniczych i kulturowych.
7. Gospodarka i produkcja leśna na bazie głównych kompleksów leśnych.

KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ROZWOJU SFERY SPOŁECZNEJ GMINY NA TLE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Kierunki działań i zadania na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych

Głównym zadaniem gminy w dążeniu do poprawy warunków mieszkaniowych powinno być:

1. Tworzenie warunków do zaspokojenia perspektywicznych potrzeb mieszkaniowych miejscowej ludności, oraz w przyszłości wspólnot mieszkaniowych pracujących w Białymstoku.
2. Poprawa standardu technicznego i użytkowego zabudowy mieszkaniowej.
3. Tworzenie warunków do zorganizowanej przebudowy i rewaloryzacji zdegradowanych i dekapitalizowanych zespołów zabudowy mieszkaniowo-usługowej.
4. Realizowanie bazy lokalowej dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej.
5. Tworzenie warunków do zorganizowanego rozwoju zabudowy i mieszkalnictwa na nowych terenach.
6. Dostosowanie zabudowy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań i zadania na rzecz rozwoju kultury

Głównym zadaniem w stymulowaniu rozwoju kultury na szczeblu gminnym powinno być:

1. Utrzymanie i modernizacja istniejących placówek kultury.
2. Wspieranie różnorodnych form amatorskiego ruchu artystycznego oraz imprez folklorystycznych i etnograficznych, nawiązujących do tradycji regionalnych.
3. Ścisła współpraca z ponadgminnymi ośrodkami kultury.

4. Wspieranie działań zmierzających do rozwoju czytelnictwa.
5. Budowa wielofunkcyjnego obiektu w Krypnie (kultura, rekreacja, sport).

Kierunki działań i zadania na rzecz ochrony i kształtowania środowiska kulturowego

Głównym zadaniem gminy w dążeniu do ochrony i kształtowania środowiska i dziedzictwa kulturowego powinno być:

1. Opracowanie studiów wartości kulturowych (historyczno-urbanistycznych) w Krypnie.
2. Utrzymanie dobrego stanu technicznego i form historycznych obiektów zabytkowych i ich otoczenia zgodnie z wymogami władz konserwatorskich.
3. Racjonalne wykorzystanie obiektów zabytkowych.
4. Tworzenie nowych wartości kulturowych poprzez inspirację form architektonicznych.

Kierunki działań i zadania na rzecz rozwoju sportu i wypoczynku

Głównym zadaniem gminy w dążeniu do poprawy warunków uprawiania sportu i wypoczynku powinno być:

1. Budowa nowych obiektów m.in. sal gimnastycznych przedszkolnych przedszkolnych hali sportowej w Krypnie.
2. Wspieranie działań klubów sportowych również na szczeblu ponadgminnym
3. Ochrona terenów sportowych przed zmianą zagospodarowania

KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY NA TLE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Kierunki działań na rzecz rozwoju sfery produkcyjno-usługowej

Aby stymulować rozwój sfery produkcyjno-usługowej gminy należy zwrócić szczególną uwagę na:

1. Racjonalne wykorzystanie istniejącego majątku produkcyjnego i usługowego
2. Tworzenie warunków do rozwoju współpracy ponadregionalnej
3. Rozwój otoczenia sfery gospodarczej w zakresie: obsługi finansowej, prawnej i logistycznej
4. Stosowanie przez samorząd systemu zachęt ekonomicznych w stosunku do potencjalnych inwestorów
5. Organizację wystawiennictwa i targów o zasięgu ponadregionalnym
6. Realizację obiektów handlowo-usługowych przy ważnych trasach komunikacyjnych.

Kierunki działań na rzecz rozwoju rolnictwa

Głównym zadaniem gminy w dążeniu do rozwoju rolnictwa powinna być:

1. Ochrona i poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (utrzymanie dobrego stanu sanitarnego, właściwych stosunków wodnych, przeciwdziałania erozji gleb, zwiększenie udziału nawożenia organicznego)
2. Racjonalne wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej
3. Rozwój zaopatrzenia i zbytu produkcji rolniczej, mechanizacji rolnictwa, doradztwa, obsługi finansowej oraz przetwórstwa
4. Poprawa zaopatrzenia wsi w elementy infrastruktury technicznej
5. Rozwój Zalesie i zadrzewień wśród polnych

Kierunki działań na rzecz rozwoju turystyki i wypoczynku pobytowego oraz agroturystyki

Aby zapewnić szybki rozwój różnych form turystyki na terenie gminy należy przede wszystkim:

1. Realizować obiekty bazy noclegowo-gastronomicznej z urządzeniami towarzyszącymi o charakterze całorocznym lub sezonowym na najatrakcyjniejszych terenach gminy
2. Realizować urządzenia obsługi turystyki kwalifikowanej i krajoznawczej: pieszej, rowerowej, wodnej itp.
3. Tworzyć warunki planistyczne, terenowe i infrastrukturalne do realizacji urządzeń turystyki związanej z obiektem kultu religijnego w Krypnie
4. Wspierać rozwój imprez o charakterze folklorystycznym, kulturalnym, etnograficznym propagującym specyfikę kulturową regionu
5. Wspomagać rozwój specjalistycznych form wypoczynku takich jak: wędkarstwo, obserwacje florystyczno-faunistyczne, wioślarstwo amatorskie itp.

3.5. KIERUNKI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ GMINY NA TEL WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Kierunki rozwoju infrastruktury drogowej oraz obsługi podróżnych

W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania ruchu drogowego należy:

1. Dostosować układ drogowy do wzrastających potrzeb komunikacyjnych województwa:
 - zrealizować obwodnicę Krypna Kościelnego
 - zmodernizować drogę nr 671 docelowo do parametrów drogi ekspresowej przy przełożeniu przebiegu drogi Nr 19 (E 67 Via Baltica) w ciąg tej drogi
 - zmodernizować pozostałe drogi z wykonaniem nowych nawierzchni twardych ulepszonych

- wykonać ścieżki rowerowe przy chodnikach lub na wydzielonych trasach wyznaczonych w studium
- 2. Zapewnić 2km strefy dostępności do przystanków autobusowych
- 3. Dostosować ulice i środki komunikacji do potrzeb osób niepełnosprawnych

Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków

Głównym zadaniem gminy w dążeniu do rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę oraz gospodarki ściekami powinno być:

1. Dostosowanie systemów zaopatrzenia w wodę do potrzeb wynikających ze zwiększającej się ilości mieszkańców korzystających z wodociągu
2. Zapewnienie odbiorcom ciągłości dostaw wody o jakości zgodnej z obowiązującymi normami sanitarnymi
3. Prowadzenie remontów sieci, wymaganych do utrzymania jej w należyтым stanie technicznym
4. Rozbudowanie sieci kanalizacji sanitarnej zapewniającej normatywny standard dla istniejącego i projektowanego budownictwa
5. Zmodernizowanie oczyszczalni ścieków
6. Budowanie indywidualnych, przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach zabudowy rozproszonej
7. Realizowanie urządzeń oczyszczających wody opadowe przed ich wprowadzeniem do wód powierzchniowych na istniejących i projektowanych kanałach deszczowych

Kierunki rozwoju systemów ciepłowniczych

Głównym zadaniem gminy w dążeniu do rozwoju systemów ciepłowniczych powinno być dostosowanie systemu ciepłowniczego do potrzeb wynikających z rozwoju województwa poprzez:

1. modernizowanie istniejących źródeł ciepła,
2. rozbudowę systemu wg potrzeby gminy z zastosowaniem najnowszych technologii i rozwiązań technicznych,
3. ograniczenie zużycia energii cieplnej poprzez termorenowację budynków.

4. ZADANIA STRATEGICZNE REALIZOWANE NA PODSTAWIE OPRACOWAŃ URZĘDU GMINY KRYPNO

Nazwa zadania:
Budowa hali widowiskowo-sportowej w Krypnie Wielkim
Cele główne: (Cel II rzędu)
- Województwo podlaskie obszarem rozwoju infrastruktury technicznej uwzględniającej wartość środowiska przyrodniczego

- Województwo podlaskie obszarem rozwoju infrastruktury społecznej i wielokierunkowej edukacji, stosownej do potrzeb mieszkańców, z poszanowaniem odrębności narodowych, kulturowych i religijnych
- Województwo podlaskie obszarem ochrony, wzbogacania oraz racjonalnego wykorzystania walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego dla rozwoju turystyki i wypoczynku

Cele pomocnicze: (Cel II rzędu)

- przeciwdziałanie patologiom i uzależnieniom
 - rozwój infrastruktury dla potrzeb turystyki
 - wspieranie rozwoju bazy sportowo-rekreacyjnej
 - wspieranie rozwoju sportu masowego
- rozwój bazy upowszechniania kultury

Opis istniejącej sytuacji:

Ze względu na brak na terenie gminy podobnego obiektu, nie ma możliwości organizacji imprez sportowych, kulturalnych, ekspozycyjno-wystawowych itp. na większą skalę. Brak obiektów sportowych uniemożliwia prawidłowe prowadzenie zajęć wf w czterech istniejących szkołach.

Charakterystyka techniczne:

Hala o wymiarach 44m x 24m, wysokość 8m. Widownia do 200 miejsc z pełnym zapleczem.

Oczekiwany efekt po realizacji zadania:

- poprawa rozwoju fizycznego młodzieży
- propagowanie wypoczynku czynnego, rozwój sekcji sportowych
- organizowanie masowych imprez kulturalnych i sportowych
- organizowanie imprez targowo-ekspozycyjnych (promocja gminy)
- zapewnienie dodatkowej atrakcji mieszkańcom i turystom

Etap przedsięwzięcia:

Rozpoczęcie

Szacowane nakłady finansowe:

3.000.000.00

Wnioskodawca:

Urząd Gminy Krypno

Nazwa zadania:

Modernizacja oczyszczalni ścieków

Cele główne: (Cel II rzędu)

- Województwo podlaskie obszarem rozwoju infrastruktury technicznej uwzględniającej wartość środowiska przyrodniczego
- Województwo podlaskie obszarem unowocześnienia rolnictwa, w dostosowaniu do specyfiki przestrzeni produkcyjnej

Cele pomocnicze: (Cel II rzędu)

- Zapewnienie prawidłowej gospodarki odpadami stałymi i ciekłymi
- Rozwój infrastruktury technicznej ośrodków miejskich i wiejskich

Opis istniejącej sytuacji:

Z uwagi na technologię oczyszczania ścieków, oczyszczalnia jest bardzo energochłonna oraz niedostatecznie oczyszcza ścieki, dlatego też wymaga modernizacji

Charakterystyka techniczna:

Wydajność oczyszczalni $Q_{sr}=500m^3/dobę$

Oczekiwany efekt po realizacji zadania:

- obniżenie kosztów eksploatacyjnych
- poprawa skuteczności oczyszczania ścieków
- poprawa czystości wód rzeki Jaskranki (dorzecze Narwi)
- przyjmowanie ścieków z terenu całej gminy

Etap przedsięwzięcia:

Rozpoczęcie

Szacowane nakłady finansowe:

1.600.000.00

Wnioskodawca:

Urząd Gminy Krypno

<p>Nazwa zadania:</p> <p>Modernizacja dróg gminnych</p>
<p>Cele główne: (Cel II rzędu)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Województwo podlaskie obszarem rozwoju infrastruktury technicznej uwzględniającej wartość środowiska przyrodniczego - Województwo podlaskie obszarem unowocześnienia rolnictwa, dostosowaniu do specyfiki przestrzeni produkcyjnej
<p>Cele pomocnicze: (Cel II rzędu)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawa infrastruktury drogowej i kolejowej oraz obsługi podróżnych
<p>Opis istniejącej sytuacji:</p> <p>Wykonania utwardzonej nawierzchni wymagają drogi: Zastocze-gminne wysypisko śmieci, Bajki Zalesie-Peńskie, Długołęka-Peńskie, Długołęka-Zastocze, Morusy-Góra-Ruda-Droga Krajowa. Drogi te podczas opadów są nieprzejezdne, zmusza to mieszkańców wsi do objazdów po drogach utwardzonych, utrudnia to też szybkie udzielanie pomocy poszkodowanym we wsiach nie posiadających dobrego dojazdu.</p>
<p>Charakterystyka techniczne:</p> <p>Długość 30km, szerokość nawierzchni 5m.</p>
<p>Oczekiwany efekt po realizacji zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków komunikacji - oszczędność czasu i paliwa - ochrona środowiska - poprawa bezpieczeństwa drogowego - skrócenie czasu dojazdu do osób potrzebujących pomocy
<p>Etap przedsięwzięcia:</p> <p>Rozpoczęcie</p>
<p>Szacowane nakłady finansowe:</p>

3.000.000.00

Wnioskodawca:

Urząd Gminy Krypno

Nazwa zadania:

Kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej

Cele główne: (Cel II rzędu)

- Województwo podlaskie obszarem rozwoju infrastruktury technicznej uwzględniającej wartość środowiska przyrodniczego

- Województwo podlaskie obszarem unowocześnienia rolnictwa, dostosowaniu do specyfiki przestrzeni produkcyjnej

Cele pomocnicze: (Cel II rzędu)

- zapewnienie prawidłowej gospodarki odpadami stałymi i ciekłymi
- rozwój infrastruktury technicznej ośrodków miejskich i wiejskich

Opis istniejącej sytuacji:

Obecnie kanalizację posiada tylko wieś Krypno. W pozostałych wsiach ścieki są odprowadzane do szamb o złym stanie technicznym, co prowadzi do zanieczyszczenia ziemi i rzek przepływających przez teren gminy. Ogółem w gminie powstaje ok. 1000m³ ścieków na dobę.

Charakterystyka techniczne:

Ilość ścieków śr. = 800m³/dobę.

Oczekiwany efekt po realizacji zadania:

- podłączenie gospodarstw do sieci kanalizacyjnej lub oczyszczalni zagrodowych przy zabudowie rozproszonej
- ochrona wód Narwi i jej dorzecza przed zanieczyszczeniami
- ochrona przed zanieczyszczeniami obszaru Głównego Zbrojenia Wód Podziemnych 217 pradoliny Biebrzy, o zasięgu ponadlokalnym
- ochrona Parku Krajobrazowego Puszczy Knyszyńskiej

Etap przedsięwzięcia:

Rozpoczęcie

Szacowane nakłady finansowe:

10.000.000.00

Wnioskodawca:

Urząd Gminy Krypno

Nazwa zadania:

Modernizacja drogi gminnej Knyszyn Zamek – Zastocze

Cele główne: (Cel II rzędu)

- Województwo podlaskie obszarem rozwoju infrastruktury technicznej uwzględniającej wartość środowiska przyrodniczego

Cele pomocnicze: (Cel II rzędu)

- Poprawa infrastruktury drogowej i kolejowej oraz obsługi podróżnych

Opis istniejącej sytuacji:

Droga posiada obecnie nawierzchnię brukową, w dużym stopniu zniszczoną. Stwarza to zagrożenie dla ruchu kołowego, szczególnie podczas opadów atmosferycznych

Charakterystyka techniczne:

Droga długości 3km, szerokości jezdni 5m

Oczekiwany efekt po realizacji zadania:

- poprawa warunków komunikacji
- poprawa bezpieczeństwa drogowego
- skrócenie czasu dojazdu do Knyszyna

Etap przedsięwzięcia:

Rozpoczęcie

Szacowane nakłady finansowe:

500.000.000.00

Wnioskodawca:

Urząd Gminy Krypno

Nazwa zadania:

Budowa wodociągu grupowego Zastocze, Góra Kolonia

Cele główne: (Cel II rzędu)

- Województwo podlaskie obszarem rozwoju infrastruktury technicznej uwzględniającej wartość środowiska przyrodniczego
- Województwo podlaskie obszarem unowocześnienia rolnictwa, dostosowaniu do specyfiki przestrzeni produkcyjnej

Cele pomocnicze: (Cel II rzędu)

- rozwój infrastruktury technicznej ośrodków miejskich i wiejskich

Opis istniejącej sytuacji:

Obecnie tylko mieszkańcy kolonii nie posiadają wody z wodociągu grupowego. Jakość wody ze studni kopanych jest zła, co negatywnie wpływa na zdrowie mieszkańców i dodatkowo, wraz ze wzrostem wymagań stawianych przez mleczarnie prowadzi do problemów związanych ze skupem mleka produkowanego w tych gospodarstwach. Dotyczy to 50 gospodarstw.

Charakterystyka techniczne:

Długość sieci 10km

Oczekiwany efekt po realizacji zadania:

- zapewnienie dostawy wody pitnej dobrej jakości
- poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego przez instalacją hydrantów

Etap przedsięwzięcia:

Rozpoczęcie

Szacowane nakłady finansowe:

800.000.000.00

Wnioskodawca:

Urząd Gminy Krypno

5. OBSZARY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWO NALEŻY SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Obowiązek opracowania planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 13 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. o Zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415, zm. 1996r. Nr 106, poz. 496, z 1997r. Nr 111, poz. 726, Nr 133, poz. 885, Nr 141, poz. 943).

Plany miejscowe zagospodarowania przestrzennego muszą być opracowywane w przypadkach:

a) Gdy przepisy szczególne tak stanowią tj.:

- w przypadku, gdy realizacja inwestycji wymaga uzyskania zgody odpowiedniego organu na przeznaczeni terenów rolnych lub leśnych na cele nierolnicze lub nieleśne, co wynika z art. 7 ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o Ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. Nr 16, poz. 78, zm. 1997r. Nr 60, poz. 370),

- dla obszarów i zespołów poddawanych ochronie przez Radę Gminy, co wynika z art. 34, ust. 2 ustawy z dnia 16 października 1991r. o Ochronie przyrody (Dz. U. Nr144, poz. 492, zm. 1992r. Nr 54, poz. 254, z 1994r. Nr 89, poz. 415),

b) Dla obszarów, na których przewiduje się realizację programów zawierających zadania rządowe służące realizacji celów publicznych (zadania centralne i wojewódzkie),

c) Dla obszarów, na których przewiduje się realizację zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych.

Celem publicznym jest każda działalność Państwa lub gminy wynikająca z ustawy, o ile wymaga ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu i jest finansowana w całości lub częściowo z budżetu Państwa lub gminy.

Poza obowiązkami opracowania planów miejscowych dla następujących terenów:

- dla terenów wyznaczonych pod budownictwo jednorodzinne,
- dla terenów wyznaczonych pod urządzenia „kolonii”, domków letniskowych lub zespołów obiektów o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym.

Plany miejscowe zagospodarowani przestrzennego powinny być opracowane dla następujących miejscowości gminy Krypno:

- Krypno Wielkie,
- Ruda,
- Góra,
- oraz dla pozostałych jednostek osadniczych gdzie wystąpi uzasadniona potrzeba tworzenia podstaw do decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenów mieszkaniowo-usługowych, turystyczno-wypoczynkowych, rewaloryzacji już zainwestowanych.

Wnioski i życzenia właścicieli terenów rolnych o zmianę ich przeznaczenia na cele budowlane mogą być uwzględnione tylko wtedy, gdy są zbieżne z interesem Gminy i nie spowodują potencjalnie negatywnych skutków w gospodarce przestrzennej. Ilość wyznaczonych terenów budowlanych i ich struktura rodzajowa powinna wynikać z praktycznych potrzeb oraz polityki Samorządu w sferze gospodarki nieruchomościami.